

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN 16 OLDAL TERJEDELEMMEL.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Práter-utca 44.

Előfizetési ára külön:		Szerkesztik:		Mezőgazdával együtt:	
Egész évre	1.80	LEPSÉNYI MIKLÓS		Egész évre	3.—
Fél évre	— .95	és		Fél évre	1.50
Negyed évre	— .50	NÉMETH GELLÉRT.		Negyed évre	— .80
Egyes szám ára 4 kr.		Egy petütsor hirdetés ára 10 kr.			

Dús lakoma.

A szocializmus.

Ez istentelen és törvényellenes irányzat megfélemezése képezi a hatalom legnagyobb gondját. Szeretnék a dudvát kiirtani. Valamint azonban ha a földet meg nem munkálják és jó maggal be nem vetik, dudvát és gazt terem: úgy dudvát és gazt terem a lélek is, ha a vallás magvait nem vetik el benne.

A liberalizmus maga is gaz és istentelen levén, ezt nem akarja sehogyse megérteni. Mindenféle eszközzel próbál szerencsét, de a vallást kerüli, mint az ördög a tömjénfűstöt. Ezt talán még a szocializmusnál is jobban gyűlöli, noha a vallás nem veszélyezteti a liberális urak bőrén az épségét. A vallás segélyét félrelökve akar segíteni. Azért szaporítja a csendőrséget, éles töltényt ad a katonaságnak, üldöz mindenkit, aki szocialistának vallja magát s még talán a gyomrába is belenéz, hogy nincs e ott szocialista ujság?

Hiu és céltalan igyekezet. Csak ostoba ember képzelheti, hogy a szocializmust megakaszthatja a lélek átgurása nélkül. Akinek lelke telve van a szocialisztikus eszmékkel, amellé hiába állít Percel uram zsandárokat s Erdély uram hiába ítélte el őt, — mindig szocialista marad. Még akkor is, ha nyugalma kedvéért azt mondja is, hogy szakított a szocializmussal és a szocialistákkal.

Ha azzal az eredménnyel, amit a szolgabíró, jegyző, zsandár, börtön és rablánc révén el tudnak érni a miniszter urak, megelégszenek, hát akkor azt kell mondanunk, hogy nagyon korlátolt a látókörük s a történelemből nem tudnak semmit se.

Hisz ami a lélek táblájára van vésődve, azt szuronyal levakarni nem lehet. A mi a lélekbe van zárva, azt onnét paranesszóra a zsandárok kezei se tudják kitépni. Már pedig minden kétségen felül áll, hogy a szocializmus tanai a lélekbe vésődtek. Bizonyítja ezt az a fanatizmus, melyet a szocialisták tanusítanak: bizonyítja az a bátorság, az az önzetlenség, az az áldozatkészség, az az önmegtágadás, mely a szocialistákat még mielőttünk is, kik törekvéseiket megvetjük és elítéljük, bámulásra teszi méltóvá.

De ha a vészes tan már leeresztette gyökérszárait a lélek mélyére, ha maga a lélek beteg: akkor ne a testet orvosoljuk, mert így nem érünk célt.

A lelket kell gyógykezelés alá venni. A lélek sebes, tehát a lélekre kell irt csepegtetni. Ha a kezem fáj, hiába gyógyítom a lábamat, attól a kezem meg nem gyógyul.

Ha a lelkem beteg, a lélek orvosához kell fordulnom, mert a lélek sebeire nincs a patikában

ir, annál kevésbbé van a zsandárok és katonák tölténytáskáiban.

A liberális gyászvitézek azonban sokkal ostobábbak, semhogy ezt megértenék. Azért minden intézkedésükben a zsandáré a főszerep. Azt hiszik, ha a puskaropogás, elnyomja a lázongó nép káromkodását, már akkor rend van mindenütt. Pedig dehogyan van. Annyi az egész, hogy a rend őrői nagyobb zajt csapnak mint a rendzavarók s azért nem hallani az elégedetlenség szavát.

A liberális urak, kezdve a miniszterektől le az utolsó ügyészig, rosszul itélik meg a szocializmust s a szocialistákat. A szocializmus neve alatt földosztást, a szocialisták alatt meg fosztogató tömeget értenek. Nem tagadjuk, ilyenek is vannak közöttük s ilyenek is szocialistáknak nevezik magukat. Amde vannak más lelkületű szocialisták is. Vannak *keresztény szocialisták* is, kik nem akarnak osztozkodni, nem akarják a más jószágát elvenni, nem akarnak fosztogatni. A keresztény szocialisták nem rendeznek sztrájkokat, hogy a munkaadót minél jobban kizsebelhessék. A zsidó szocialisták folyton a kizsákmányolás ellen ordítanak s minden munkaadóban vérszopó, lelketlen zsarnokot látnak, ki a munkás utolsó lehelletével is üzérkedik; de arról bölesen hallgatnak a nagyszájú hősök, hogy sztrájkjaikkal nem egyszer a munkások is valószínűs zsarolást visznek véghez a munkaadón s ők is ép oly embertelenséggel szívják, zsarolják és fosztogatják gazdájukat, mint sok lelketlen gazda a munkást. S ezt egész nyugodtan viszik véghez az elégedetlenkedők, mintha ez teljesen jogos volna. Pedig a munkások zsarolása nem kisebb bűn, mint a gazda zsarolása. Az a gazda, ki munkásait kimeríti, kizsarolja, bünt követ el; de bünt követ el az a munkás is, ki a gazdát zsarolja és fosztogatja.

A keresztény szocializmus csak megérdemelt bérét, megszolgált jutalmát követeli. Többet nem. Többet nem is kell neki. De a zsidószocializmus telhetetlen mint maga a zsidóság. Mindent a maga zsebébe szeretne gyűrti.

Külföldön, Németországban, Ausztriában, Belgiumban, Franciaországban s másutt is vannak keresztény szocialisták, még pedig sokan, de azokkal soha sincs baj. Azok nem veszélyeztetik az állam nyugalma és rendjét. Azok nem hirdetnek osztozkodást. Nem mondják azt, amit a zsidószocialisták, hogy a termelési eszköz közös, a földtulajdon megszüntetendő s a földbirtok fölosztandó. Nem mondják azt, amit a zsidószocializmus, hogy a gyárak nem a gyárosé, hanem a munkásoké; a gépek nem a gazdáké, hanem a cselédeké. A keresztény szocializmus istentelen és gonosz elvnek tartja a zsidószocia-

listák alapelvét, hogy a tulajdon lopás s akinek van valamije, az lopta, vagy csalta azt. A keresztény szocializmusnak főtörekvése: hogy a munkás megérdemelt bérét megkapja s megszolgált béréből egyetlen krajcárt le ne vonhasson a munkaadó.

Ez jogos és igazságos törekvés. Ezt méltán megkövetelheti minden munkás.

Ha nem a zsidószocializmus terjedt volna el minálunk, hanem a keresztény szocializmus, vajjon volna-e ostromállapot az alföldön? Volna-e lázongás, földéhség, osztozkodásra való vágy? Nem volna, aminthogy azon országokban sincs, hol a keresztény szocializmus erős, hatalmas.

Minálunk se a hatalom kezelőinek, se az újságíróknak nincs szocialisztikus műveltségük s innét van, hogy nem tudnak különböztetni; egy kalap alá vonnak mindent, ami szocializmus. Pedig a szocializmus kétféle. Amily veszedelmes a fölforgató, fosztogató, földosztó zsidó szocializmus, ép oly üdvös és jogos a keresztény szocializmus. Egyforma bánásmódban részesíteni mind a kettőt, végzetes hiba.

Sőt, a keresztény szocializmust hatékony támogatásban kellene részesítenie a hatalomnak. Annál hatékonyabban, minél nagyobb nehézséget kíván okozni a zsidó szocializmusnak. A veszedelmes zsidó szocializmust csak a keresztény szocializmussal lehet ellensúlyozni. A kard, a golyó, a fegyver nem fog gátat emelhetni a zsidószocializmusnak, mert az is hive lehet, aki a puskát fogja; de aki a keresztény szocializmus hive, az a zsidó szocializmusra nem fog hallgatni. Ha ez országban mindenki keresztény szocialista lenne, senki se beszélhetne földosztásról, fosztogatásról, lázongásról.

Ne a szocializmust ítéljétek tehát el, hanem a zsidó-szocializmust. Ne a szocialistákat üldözzétek tehát, hanem a zsidó-szocialistákat. Ne a szocializmusra dobjatok tehát követ, hanem a zsidó-szocializmusra.

A zsidószocializmus veszedelmes, ártalmas, istentelen.

A keresztény szocializmus üdvös, áldásos, istenfélő.

Okos ember egy kalap alá tehát e kétféle szocializmust nem vonhatja.

A keresztény fogyasztási szövetkezetek országos központi áruraktára minden árucikket szállít.
Helyiség: Budapest. Ferencz-körut 16. sz.

POLITIKAI HIREK.

Az alsó-lendvai választókhoz.

Dr. **Marsovszky** Endre nyílt levelet intézett az alsó-lendvai kerület néppárti választóihoz. Megköszöni hűveinek a becsületes kitartását s felszólítja őket, hogy habár az erőszak, pénz és a becsületesség hiánya megbuktatta is a néppártot, el ne csüggedjenek. Sőt a szomorú esemény legyen tanúság arra, hogy mily erősen kell összetartanunk, ha meg akarunk állni, mert amint egy kis csekélyke rést engedünk is sorainkon törni, befurakodik közénk a farkas és szétbomlasztja a nyáját. Keserű gunnyal emlékezik meg az árulókról, kik keresztény létükre nem pirultak zsidóra szavazni s a keresztény pártot megbuktatni. Aljas ember az, a ki még apáinak hitét is áruba bocsátja pénzért. — Mandel zsidó győzelme a becsületes keresztények között kifejezhetetlen elkeseredést okozott az egész kerületben. Az asszonyok hangos zokogásban törtek ki, amidőn meghallották a néppárt veszteségét. Az egyszerű parasztemberek magok akartak ezer forintot összeadni, hogy a választás ellen kérvényezzenek, de Marsovszky lebeszélte őket, mert a mai politikai körülmények között ugyse remélhetnének sikert.

Magyar szabadság.

Ez is a lendvai választáshoz tartozik. Egyedutáról a következő sorokat kaptuk: A letenyi főbíróról van szó, ki az alábbi rendeleteért méltóságos címet ha nem is érdemel, de választási elnöknek Klock báró, Tarnóczy, vagy bármelyik becsületes választási elnök helyett bátran kinevezhető. A rendeletet Egyeduta községben a kisbíró dobszó mellett hirdette ki a múlt hó 25-én, mely így hangzik: „A letenyi tek. főszolgabíró urnak szigorú rendelete folytán közhírré tétetik mindenkinek, hogy ma és holnap a Julián-hegy felé vezető uton senki ne menjen, mert akit a csendőrök megfognak, 10 frtól 50 frtig terjedő pénzbírsággal fog büntettetni.“ Tehát 1300 lelket számláló község lett bezárva, vagy katonásan mondva láger-áristomot kapott két napra, 25. és 26-ára. Az ok pedig az volt, hogy egy páran át akartunk menni Alsó-Lendvára a választásra, ami a főbíró fülébe jutott és egyszerűen az egész községet megrabolta szabadságától minden alapos ok nélkül. Éljen a szabadságot osztó liberálizmus! Ilyen szabadsága van a magyarnak. Nem csoda tehát, hogy a szocializmus terjed. Hogy annak mi az oka? megmondta Mócsy Antal orsz. gyűlési képviselő febr. 16-án tartott beszédében. Eljen a szabad Magyarország! — Mi a magunk részéről csak azt kérdezzük: vajjon a főbíró ur is a szabadság hazájának tartja e Magyarországot? Száz forint jutalmat tűzünk ki, ha ilyen tulajdonságra példát még Muszkaország történetében is tud találni. Bizony érzék kell ahhoz, hogy a böles erélyesség ne legyen ostobasággá s a hatalmat kezelő tisztviselő ne sülyedjen önmagát uristennek tartó kínai mandarinná.

A képviselő és választói.

A keddi postával a következő levelet kaptuk, mely **Kristóffy** József kormánypárti képviselő urnak szól: „Tisztelt Uram! Miután a nagylaki választó kerületben az elégtelenség napról-napra növekedik, a nép éhez, éhínség fenyeget, felhívjuk **Kristóffy** Jó-

zsef országos képviselőt, hogy a megvesztegetésünkre véres verejtékünkkel szerzett filléreinkből befizetett adóból felvett 19 ezer forintot Bánffy-nak — mint azt ígérte is — fizesse vissza és hasson oda, hogy ezen összeg a szűkölködő szegények között a szabadság nagy napján kiosztassék. Jó tenné, ha egyuttal visszafizetné az általa jogtalanul mint városi főjegyző által felvett napi díjakat is, melyeket sokszor érdembe nem hozott — visszaadná. Ezt kéri választói — és alábbi pontra vizsgálatot az összeg kiderítése véget. Nagylak, 1898. febr. 28. Tóth Imre, Horváth János, Kicsin József és több választó."

A Rábaszabályozási ügyben.

Rakovszky István felszólalásának eredménye volt. Széll Kálmán, a Jelzálog hitelbank elnöke megígérte, hogy az annuitások hosszabb időre való kitolása által, valamint a kezelési költségek apasztása által segíteni akar. Radó Kálmán a szabályozás kormánybiztosa elismerte, hogy Rakovszky-nak igaza van, hogy az akkori kormány hibát követett el, mikor a súlyos pénzügyviszonyok között egy 7 millió 40 ezer forintos kölcsönt vett fel, noha legföljebb 3—4 százezer frtra volt szükség. Ezt a hibát a kormánynak jóvá kell tenni, segíteni kell a bajon. A miniszter is kijelentette, hogy a bankkal tárgyal és rövid idő alatt ezáltal és a pótlíquidáció révén *jelentékenyen segítve lesz az érdekeltégen.*

A szigetváriak figyelmébe.

Olay Lajos, a szigetvári kerület repedtfazék-hangu képviselője a mult szombaton megint kimutatta a foga fehéret. Cserben hagyta pártját s a *kormányval szavazott!* Az egész ellenzék mód nélkül felháborodott azon, hogy Szalavszky főispán szennyesét a képviselőházzal akarja a kormány tisztára mosatni. A legingerültebb hangok emelkedtek emiatt a kormány ellen. Mind a három ellenzék elítélte Percel Dezső próbálkozását. Ekkor föláll Olay Lajos, a megoperált ormányu képviselő és Szalavszky védelmére siet. Kijelenti, hogy teljes bizalommal viseltetik a kormány e ténye iránt, azt helyesli, Szalavszkyt kifogástalan urnak tartja, a miniszter válaszát tudomásul veszi. E kihívó, talpnyaló beszéd nagy fölháborodást keltett az egész ellenzéken. Míg a kormánypárt ujongott, tapsolt, helyeselt Olay-nak, az ellenzék becsmérelte, piszkolta a magáról megfélemedzett titkos kormánypárti képviselőt. *"Takarodjék innen! Menjén a kormánypártba!" "Aruló!" "Hordja el az irháját!" "Mi közöttünk többé nincs helye!" "Judás!"* Ilyen kifakadások röpködtek Olay Lajos fejéhez, ki mindezt falféherre halványodottan némán tűrte. Nem mert egy szót se szólni. Attól félt, hogy még mást is kap, ha nem huzza össze magát. Mikor pedig szavazni kellett a liberális főispán becsületére, az egész ellenzék kivonult, nem szavazott, de Olay ott ült a helyén és szavazott is, — a *kormánypárttal!* Még egyszer figyelmeztetjük a szigetváriakat, hogy függetlenségüké választott képviselőjük a *kormánypárttal szavazott.* Tehát elárulta őket. Ez oly bűn a választók ellen, hogy Olay Lajos megérdemelné, hogy soha többé ne is eresszék a kerüleibe. Az a függetlenségi, aki a kormánynyal szavaz, megérdemli, hogy soha többé szóba ne álljanak vele.

A Kossuth-párt helyzete.

A függetlenségi és negyvennyolcas pártban, mint az „Országos Hírlap“ írja komolyabb természetű surlódás támadt a párt egyes tagjai és Kossuth Ferenc között. A surlódás nem tisztán politikai okokra vezet-

hető vissza, ámbar sokan elégtelennek azért is, hogy a pártvezér bizonyos akcióból, mint például legutóbb a tüntető kivonulás rendezéséből (a Szalavszky-eset alkalmával) — egyszerűen kivonta magát. De ezt sem vették volna talán rossz néven, ha más okok nem keserítik el a párt tagjait. Megtörtént azonban, hogy egyes képviselők, akik annak idején részvényeket gyűjtöttek a Kossuth Ferenc vezetése alatt álló intézetekhez, sok zaklatást szenvedtek el odahaza, mert a részvényesek részint már elvesztették a pénzüket, részint egy másik intézetnél most látják veszélyeztetve. Ezek a képviselők, akik a pártvezér kedvéért adták rá magukat a gyűjtésre s akik most nem tudnak a zaklató részvényeseknek megnyugtató híreket vinni: a legnagyobb mértékben el vannak keseredve és nem titkolják azt a felfogásukat, hogy a függetlenségi párt vezérének nem lett volna szabad pénzintézetek élére állani és e pénzintézetek érdekében még a párttagokat is mozgósítani. Mert most, amikor e pénzintézetek megintogtak, veszt vele a pártvezér tekintélyben, a párttagok pedig szintén feszélyezve vannak a kerületben, ahol a vezér nevének latba vetésével helyeztek el részvényeket. A viszony tehát Kossuth és pártja között nagyon elhidegült s ez is oka, hogy Kossuth Ferenc mostanában sokkal ritkábban jár el a parlament üléseire.

Az új mosó-intézet.

A magyar képviselőházból minden kikerül. Még mosó-intézet is. A liberálisok ezzé is megtették már. Nem ugyan piszkos ingeket, kapcákat és törölközőket tisztogatnak ott, de foltos becsület tisztogatására már vállalkozik. Miután Szalavszky Gyula pozsonyi és trencsényi főispán viselt dolgai ügyében a becsületbiróság határozathozatal nélkül, vagyis anélkül, hogy a jeles főispán becsületének napját fölragyogtatta volna, szétoszlott: a képviselőházzal akarták Szalavszky urat megtisztítani. E végből a mult szombaton *Dániel* Gábor kormánypárti képviselővel interpellációt intéztetett a liberális párt Percel Dezső belügyminiszterhez ez ügyben. Az interpelláció lefolyásáról az országgyűlés rovatában szólunk kimerítően. Itt csak azt említjük meg, hogy sajnálatos dolog, ha egy magas állásu férfiú becsületét csak *megrendelt* interpellációval lehet megreparálni. A többség a miniszter urak kívánságára mindent megszavaz. Tehát Szalavszky ur tisztességét is. De kérdés: ez a szavazat elég lesz-e a közvélemény meggyőzésére? A mint szavazással nem lehet a becsületest becsstelenné tenni, úgy a becsstelent se lehet becsületessé. A kormánypárt szavazata tehát Szalavszky urnak vajmi keveset fog használni, s ha gavallér (gentleman), akkor ezzel a szavazattal nem is elégszik meg. Ha pedig megalégszik, az ő dolga, de gavallér embernek alig fogja valaki elismerni.

Országgyűlés.

Március 3.

A pénzügyi tárca költségvetése.

Neményi Ambrus előadó röviden elfogadásra ajánlja a költségvetést.

Mócsy Antal *néppárti*. Általános vélemény, t. Ház, amely véleményre mindjárt kimondom, hogy helytelen és a magyar fajnak pénzügyi tekintetben igen nagy kárára szolgál, hogy a magyar ember nem ért a pénzügyekhez, nincs arra való tehetsége. A magyar

fajnak ezen közös jellemvonását képező hiánynak tudják aztán be, hogy sok magyar főuri család pénzügyileg tönkre ment már, illetve azon az uton van, hogy tönkre menjen. Szerény felfogásom és észlelésem szerint a dolog azonban nem így áll.

Nem áll az, hogy a magyarnak nem lenne a pénzügyi téren, pénzügyi dolgokhoz tehetsége, nem lenne megfelelő élelmessége.

Nékem alkalmam volt megfigyelni a vidéken, a Tisza és Duna vidékén a magyar köznép élelmességét. A szegedi kupec-ember egy-kétszáz forint birtokában oly üzleti élelmességet képes kifejténi, uzsoráskodás és csalás nélkül, hogy abból családját fenntarthatja. Tapasztaltam ezt a Duna vidékén is azon földmivelők körében, kik belterjes gazdaságot üznek egy-két hold földön gazdálkodva, azzal kereskednek az egész országban és abból képesek családjaikat fenntartani.

De a tanult középosztályban, nemkülönben felsőbb körökben is igen sokan találkoznak olyanok, kiknek pénzügyi képzettségük kitünő; sokan pénzintézetek élén is állanak s teljesen méltók helyökre.

Széchenyi István gróf törekvése is arra irányult, hogy a magyar faj fenségét örök időkre biztosítsa. Azért nem helyeselte Kossuth irányát, ki a népet a közgazdaság helyett a politika terére vezette. Erről a következőképp nyilatkozott: „Kossuth egy demokratikus (népkormányzati) független Magyarországot akar létrehozni e nagyszabásu jelszóval: *szabadság, testvériség, egyenlőség*. Hogy ez a törekvés mire vezethet, azt néhány szóval elmondhatom. Vagy sikerül, vagy nem. Vegyük a legjobb esetet, hogy sikerül, akkor az egész magyar nemzet színe java a politikára veti magát, egy kis része a művészetre és tudományra, míg az, ami jelenleg egy nemzet életében legfontosabb, a közgazdaság és sok számtalan anyagi dolog, mely a nemzet fenségességét biztosítaná, el lesz hanyagolva, az ilyen dolgokhoz nem fog érteni, hajlama sincs igen hozzá. Azért az egész közgazdasági tért ki engedti siklani kezeiből és *azt nagy örömmel foglalják el a zsidók*. Ezek aztán roppant vagyonra és nagy hatalomra jutnának és így Kossuth megteremtette volna a demokratikus, szabad és független Magyarországot, — *a zsidók számára.*“

Ezeket a legnagyobb magyar mintegy látnoki tehetséggel ez előtt 52—53 esztendővel mondta s amit mondott, bekövetkezett. A magyar faj ráadta magát a politikára és sokan a főurak közül a politikai küzdelmekben feláldozták a haza oltárán vagyonukat és a közgazdasági érdekekkel nem törődtek. Azonban annál inkább törődtek a mi izraelita polgártársaink és tudjuk, hogy csakugyan úgy lett, amint Széchenyi István gr. előre megmondta. Az anyagi téren övék lett a hatalom és ezzel a hatalommal már most a befolyás egyéb tereken is az övék. (Ugy van! Ugy van! balfelől.)

Pedig a magyar fajból nem hiányzik az üzleti élelmesség, a pénzügyekre való rátermettség. Mindamellott a magyarságnak ez időszerint, leszámítva a csekély számú leszámítandókat, — a pénzügyek terén, az üzleti vállalatoknál, bankoknál igen alárendelt szerepet jut, inkább irnoki és szolgai állás. A vezető szerepet nem magyarok, gyakran nem is magyarországiak foglalják el.

A szomorú tény az, hogy a magyar faj erősen a pusztulás útján van.

A magyar nemzet sorsa a múlt évezredben a harcmezőkön dönt el. A magyar nemesség ezért gyermekeit főképp a kardforgatásban képezte, kivételesen egyéb pályákra, a papi pályára is adta. A

viszonyok megváltoztak. Nekem meggyőződésem hogy a magyar nemzet sorsa a második évezredben a közgazdasági téren vivandó élet-halál harcban fog eldőlni. E tekintetben idegenek támogatására nem számíthatunk. Pénzemberek rendszeresen azt nézik, hol helyezhetik el tőkéiket nagyobb kamatra. Figyelmeztetem tehát magyar fajom előkelőségeit e körülményre. Valamint a multban fajunk fentartását a harctéren kellett biztosítani és ott ők teljesítették is kötelességüket, teljesítsék most ez újabb harctéren is, még pedig nemcsak adófizetéssel, mert kénytelen-kelletlen mindenki teljesíti, hanem úgy is, hogy családjuk legélelmesebb tagját részesítsék *pénzügyi kiképzésben*, hogy legyen a családban valaki, a ki a család vagyonát szakszerű gazdálkodással gyarapítani képes. Ők kinek az Isten megadta a hozzávaló módot is, álljanak új pénzintézetek, üzletek, vállalatok élére, de ne szakismeretek hiányában, hogy ott őket mások kiszákmányolhassák, kellő ismeretekkel. Ha a vállalatok kezdetben nem is hajtának kellő hasznot, akkor is kötelességük ezt megtenni. Később majd kifizetik magukat. Idegenektől nem várhatjuk, hogy pénzüket ide hozzák és csekély, vagy semmi hasznot sem hajtó vállalatokba fektessék. Ezt a második évezred elején előkelelő mánásainktól várhatjuk és várja is a haza. (Énnek helyeslés a boldalon.)

Agoston József a szocializmussal s annak orvosszereivel foglalkozott beszédében.

Polónyi Géza a biztosító intézetekkel foglalkozott. A kereskedelmi törvény minden biztosító intézettől százezer forint biztosítékot kér. Ennek a törvényes intézkedésnek az amerikai biztosító intézetek nem felelnek meg. A magyar polgárok filléréivel nem a magyar állam hitele emeltetik, hanem az amerikai pénzpiac gazdagítatik. Ezért szükséges volna hogy, az amerikai biztosító intézetek magyarországi fiókjainak biztosítékai és díjtartalékai magyar óvadékképes értékpapirokban helyeztessenek el.

Major Ferenc néppárti Horánszkyval tart, hogy a pénzügyi politika terén eljutottunk a csőd szélére. Pedig még oly sok szükségletet várnak kielégítésre, nagy kiadások várnak reánk a közegészségügy, a kultúra, a közgazdaság, a kereskedelem terén. Az adózó polgárok meg vannak terhelve a végsőkig, újabb terhet aligha bírnak el, hiszen sokan a napi kenyerüket nem tudják megkeresni. A liberális gazdálkodás ép olyannak bizonyult, mint ama bérlő, ki nem törődik azzal, hogy a jövőben mi lesz s csupán arra tekint, hogy minél jobban kiszipolyozza a föld termékenységét. És sajnos, e rendszer mellett közel vagyunk már ahhoz, hogy csődöt mondjunk.

Mi okozta és mi volt fő indoka ezen pusztulásnak, amelyet elismert ez az oldal, mint elismerte azt a tulajdonalnak igen sok tagja? (Ugy van! a baloldalon.) Legfőbb oka volt ezen pusztulásnak az elemi csapásokon kívül a pénzügyi téren beállott egyeduralom, az, hogy a tőke és a pénz az ő uzsorájával mindig ott volt, ahol a szükség jelentkezett, de nem mint barát, hanem mint ellenség. (Helyeslés balfelől.)

Azt a rombolást, amelyet a közgazdaság és ipar minden terén előidézett a liberális politika és főleg az uzsoratóke, évtizedek óta szemlélte a tulajdon minden egyes tagja. Miért nem jutott eszébe a kormányzatnak már évtizedek előtt, hogy a hitelviszonyokat szövetkezeti uton javítsa, mért hagyták évtizedekig garázdálkodni a nagy tőkét? Most már birunk ígéreteket, de hogy miképpen fogják azokat beváltani, azt előre nem tudjuk.

Általánosan sürgeti mindenki, hogy az adórefor-

mot sürgősen be kell hozni, de vajjon mikor várhatjuk a földadó leszállítását? Hivatkozva a pénzügyminiszter ur saját szavaira 1897. január 27-iki beszédében, mikor ő azt mondta, hogy ő mindaddig az adóreformot nem hozhatja be, míg a közigazgatási rendszerrel az új adóreformot megoldani nem lehet, az arra képtelen.

De ha már az adóztatásnál vagyok, tudjuk azt nagyon jól, tudjuk mindannyian, hogy a kataszteri felmérések is mindig hiányosak és elégtelenek. Hogy épen a statisztikára hivatkozzam, látjuk azt, hogy Magyarországon pl. Bácsban, a legmagasabb adókules 1 frt 89 kr, Erdélyben 50 kr, Árvában 30 kr és Csikmegyében 8 kr. Már ez az egy-két statisztikai szám is mutatja, milyen aránytalan a kataszteri jövedelem elbírálása és mennyire rászorul ezen felmérés a korrigálásra.

A pénzügyi kormány előirányzata, a mint az előadottakból kitűnik, nem felel meg az ország jól felfogott közgazdasági érdekének, azért e tételt nem szavazom meg, hanem két határozati javaslatot terjesztek be:

I. Utasítja a Ház a kormányt, hogy a tőzszeadó behozatala iránt még a jelen ülésnek folyama alatt terjeszzen a Ház elé törvényjavaslatot.

II. Tekintve azon súlyos válságot, amelyben a mezőgazdaság évek óta tengődik, tekintve továbbá azon körülményt, hogy a velünk vámközösségben levő Ausztriában a múlt évben a földadót két és fél millióval leszállították és így a magyar mezőgazdaság nyilvánvaló hátrányban van Ausztria mezőgazdaságával szemben: utasítja a Ház a kormányt, hogy a földadónak megfelelő lejjebb szállítása iránt még a jelen ülés folyama alatt terjesszen a Ház elé törvényjavaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

Arányi Miksa védelmébe veszi az amerikai biztosító intézeteket, melyekről Polónyi Géza tudva nem mondott igazat. Az amerikai nagy pénzintézetek . . . (Felkiáltások. Eláll! Eláll!)

Buzáth Ferenc: Reklamot csinál az intézeteknek. (Zaj.)

Arányi Miksa azt mondja, hogy nem illik oly nagy pénzintézetekről oly hangon beszélni, mint azt Polónyi tette. (Felkiáltások: Eláll! Eláll!)

Pichler Győző: Nem csoda, hogyha Arányi védelmezi az amerikai biztosító társulatot, hisz negyven ezer forintos igazgatói állást tölt be, de elvárja, hogy itt a parlamentben ne vigékedjék. (Zajos helyeslés.) Az ő beszéde reklam, mely arra jó, hogy ingyen kerüljön a lapokba. (Tetszés balfelől.)

Elnök a vitát bezárja.

Lukács László pénzügyminiszter felel röviden az elhangzott beszédekre. A pénzügyi tisztviselők képesítésére nézve megjegyzi, hogy az törvényesen szabályozva van.

Polónyi képviselő kérdésére kijelenti, hogy a biztosítási ügy törvényhozási reformja az illető szakminisztériumban folyamatban van. Politikájának egyik főfeladata, hogy az állampénztárban mindig kellő pénz legyen nagy föladatak teljesítésére. Kéri a költségvetés elfogadását.

A Ház többsége a tételt elfogadja míg Major határozati javaslatát elveti.

Március 4.

A földadó tételénél Mócsy Antal több üdvös reformot sürget. Kimutatja, hogy a föld oly nagyon megrova van adóval, hogy nem bírja a terhet. Ezért oly

általános a nyomoruság. Kívánja, hogy ezen segítsen a kormány.

Pichler Győző az osztályorsjáték ellen szólal föl, a melylyel iszonyu zsarolásokat visznek véghez.

Rakovszky István néppárti, a Rábaszabályozás tételénél kimutatja, hogy a népnek meg kell szökni, mert oly nagy a költség e szabályozásra, hogy koldusbotra jut miatta az egész érdekelttség. Megrója a kormányt, hogy bár évek óta hallja a panaszt, mit se tesz a baj orvoslására. Igérni ígér mindent, de ígérétét soha se váltja be. Főlemlíti azt is, hogy igen drága pénzzel szabályoznak s a kölcsönt nagyon súlyos föltételek mellett kötötték meg. 7 millió 40 ezer forint kölcsön helyett csak 6 millió 600 ezret kaptak. A legérellyesebben követeli a kormánytól, hogy emberelje meg már magát s ne üres ígéretekkel fizesse ki a panaszkodókat, hanem álljon szavának s teljesítse kötelességét, azaz enyhítse a tulságos terhet.

Szöll Kálmán igazat ad Rakovszkynak, hogy a kölcsön súlyos föltételek mellett vétetett fel s drága. De kijelenti, hogy a kölcsönző bank, melynek ő áll az élén, hajlandó enyhítéseket tenni.

Miniszteri válaszok.

Dániel Ernő miniszter felelt Molnár János interpellációjára, a levélhordók vasárnapi munkaszünete tárgyában. Szerinte nincsenek annyira elfoglalva, hogy templomba ne mehetnének.

Molnár a választ nem vette tudomásul.

Erdély Sándor miniszter felelt Zmeskál Zoltán interpellációjára, Garay nevű zsolnai végrehajtó korteskedése tárgyában. A miniszter megvizsgálatván az ügyet, kitűnt, hogy Garay csakugyan korteskedett a várnai kerületben. Nem helyesli ezt, azért ügyét áttette a fegyelmi bírósághoz.

Ez oly válasz volt, amit a néppárt is tudomásul vehetett. Ilyen is ritkán esik ám.

Március 5.

Már az ülés elején elterjedt a hír, Szalavszky főispán ügyében egy megrendelt interpelláció lesz, csak azért, hogy Percel Dezső belügyminiszter kenyeres pajtásának védelmére kelhessen s a többség szavazatával állapíthatassa meg, hogy kifogástalan uri ember. A becsületfoltozás e szokatlan módja nemcsak föltűnést, de ingerültséget is keltett. Megbotránkozva kérdezgette az ellenzék: mi köze a képviselőháznak Szalavszky üzelméhez? s lehet-e a Ház hivatása, hogy Szalavszky jellemének állítólagos föltjait tisztogassa? Viharra volt kilátás.

Ezalatt ben a Házban pedig a Rábaszabályozásról folyt a szó.

Major Ferenc néppárti is elviselhetetlennek tartja a Rábaszabályozás költségeit. Ezen segíteni kell, mert a Rábamelleki nép koldusbotra jut.

Radó Kálmán elismerte hogy Rakovszky helyesen ítélte meg a dolgot, midőn hibáztatta, hogy hét milliót vettek kölcsön akkor, midőn a pénz legdrágább volt. Abban is igaza van Rakovszkynak, hogy nem kellett volna 50 esztendei kölcsönt venni föl. S egyetért vele abban, hogy valamikép e hibákat orvosolni kell.

Lukács László pénzügyminiszter ígérte tett, hogy a Rábamellekiek baján segíteni fog, illetve terheket megkönnyíti.

Több apróbb javaslat és jelentés után az interpellációra került a sor.

Interpelláció.

Dániel Gábor rövid bevezetés után a következő interpellációt intézte a belügyminiszterhez.

1. Szerzett-e a belügyminiszter ur magának kellő információt a Szalavszky Gyula főispán ellen felhozott vádak mibenlétét illetőleg?

2. Ismeri-e a tényállást és annak alapján méltónak tartja-e Szalavszky Gyulát állásának további betöltésére?

Perczel Dezső belügyminiszter (Nagy zaj. Felkiáltások balfelől: Halljuk a nagymosást!) azonnal válaszol. Annál könnyebben teheti ezt, mert e kérdésben ismételtlen nyilatkozott e Házban, különösen a képviselőháznak január 28-án tartott ülésében azt, hogy igenis ismervén a panaszokat, ismeri az eléje terjesztett és általa tüzetesen átvizsgált hiteles iratokból. (Nagy zaj. Egy hang: Tudjuk!) Ezen vizsgálatok folytán szerzett meggyőződésből jelentette ki azt, hogy igenis a kormány alkalmasnak és méltónak tartja Szalavszkyt (Óriási zaj a szélsőbalon.)

Endrey Gyula: Méltók egymáshoz! (Elnök csenget.)

Perczel Dezső belügyminiszter: . . . arra, hogy a főispánságot továbbra is viselhesse. Ma is csak ezt a választ adhatom az interpelláló képviselő urnak. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) Kérem a t. Házat, hogy válaszat tudomásul vegye. (Helyeslés jobbfelől.) Különb, hogy azoknak a képviselőtársaimnak is, akik a kormány kijelentéséhez a maguk részéről a bizalom hiányánál fogva nem járulhatnak, alkalmat nyújtsak arra, hogy higgadtan a tárgyilagosan maguknak meggyőződést szerezzenek, készséggel ragadom meg az alkalmat hogy az erre vonatkozó összes aktákat a Ház asztalára letegyem.

Egy hang: A Ház nem foltisztító intézet!

Elnök: Tudomásul veszi-e a Ház a miniszter ur választát, igen vagy nem? (Felkiáltások: Nem! Nem! Nagy zaj. Haljuk! Haljuk!)

Dániel Gábor: Miután a belügy miniszter az erre vonatkozó összes aktákat a Ház asztalára letette, a miniszter választát tudomásul veszem. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj balfelől. Felkiáltások: Szégyen! gyalázat!)

Elnök kérdi a házat, hogy a belügyminiszter ur választát tudomásul veszi-e? Igen! Nem! (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Elnök csenget. Közbeszólások a szélsőbaloldaltól: *Zárt ülést kérünk, hát nem lehet szavazni.*) Ne méltóztassanak mindig közbeszólni. (Zaj. Haljuk! Haljuk! a szélsőbalon.) Több mint tíz képviselő ur zárt ülést kért s ennek következtében elrendelem, hogy a Ház zárt üléssé alakuljon át s e végből mindenekelőtt kérem a karzatok kiürítését.

A zárt ülés.

Láng elnök megnyitja az ülést, föl hívja Ivánka Oszkár, hogy indokolja meg a zárt ülésre vonatkozó kérelmét. (Haljuk! Haljuk!)

Ivánka Oszkár: Zárt ülést kértek, mert oly dolog történt, ami egyrészt alkalmas arra, hogy befolyásolja a képviselők adandó szavazatát, másfelől szokatlan is annyiban, hogy becsületbirósági eljárást vesz bírálat alá (Nagy zaj jobbról.) Nézete szerint képviselőházi határozatokkal nem lehet külön patentirotzott gentlemanokat (kiváltságos gavallérokat) teremteni. Mint aki részt vett a dologban, tartózkodással nyilatkozik, azt hiszi azonban hogy mindenkinek, aki igényt tart a gentlemanségre (gavallérságra) kötelességre a becsületbiróság ítéletét feltétlenül tisztelni.

Két kérdés terjesztett a becsületbiróság elé. Az első kérdésre nézve nem volt szabad a becsületbiróság-

nak ítéletet mondania, ha az volt a meggyőződése, hogy előterjesztett iratokból lehetetlen megállapítani, hogy feltétlenül bűnösség, vagy feltétlenül nem bűnösség forog fenn. Hisz a becsületbiróságnak nem volt alkalmat tanukat eskü alatt kihallgatni s ezek alapján ítéletet hozni. (Zaj jobbról.) Ott van a Bokros ügye. Kifogástalannak, minden gyanútól távol állónak mondták őt, a vádlóját pedig kigolyózták, becsukták, s mi lett a vége?

Gondolják ezt meg, mielőtt a Ház könnyelműen oda vitetné magát, hogy a fenforgó ügyben ítéletet mondjon.

A becsületbiróságot semmiféle pártpolitikai ellen-szenv nem vezette, de óvatosa voltak, midőn látták, hogy a *büntelenség bizonyítva nincs* és nem is lehet, (Közbekiáltások jobbról: A bűnösséget tessék bizonyítani!) s hogy Szalavszky ellen évek óta gyalázó röpíratokat irtak s ő soha sem kért elégtételt, senkitől. Ha valaki tisztán áll, semmi uton nem vesz elégtételt, ez okvetlenül bizonyos gyanút kelt.

A legelső kötelesség lett volna az ily dolgokat a rendes biróság elé vinni. Annál helytelenebb, hogy a belügyminiszter itt kimondja, hogy Szalavszkyt nem tartja bűnösnek.

Helytelen ez azért, mert a becsületbirósághoz intézett második kérdésben azok közt, akik magukat gentlemaneknek (gavalléroknak) tartják, nem lehet véleménykülönbség. (Nagy zaj jobbról.) Ily reklámületek rendezésével el lehet érni, hogy kiváltságolt gentlemanek (gavallérok) lesznek, de ezek aztán hordják mindenki által látható helyen a kiváltságot.

Szalavszky meggyalázóit nem érte bűnhődés s a belügyminiszter a meggyalázottal tart. Így csak jó barátságban kell lenni a miniszterrel s akkor mindenki lehet gentleman. (Óriási láрма.)

Rohonczy Gedeon felszólal azért, mert a gondolkozása eddig mindenben egyezett az Ivánkáéval s mert az utóbbi napokban ő is erős támadást intézett a kormány ellen, de egyéni jellemet soha sem támadott. Szólok inkább hagyna tíz bűnös embert futni, sem hogy egy ártatlant elítéljen. Ha már a Ház elé került az ügy, vegyük a miniszter választát tudomásul, de tegyük kötelességévé az illetőnek, hogy az ügyet biróság elé vigye.

Szentiványi Árpád: Minket akarnak felhívni bírák, hogy vagy tisztítsuk meg, vagy ítéljük el Szalavszkyt. — Egyiket sem tehetem s nem szavazhatnék. De látszólag változott az ügy az iratoknak a Ház asztalára való letételével. Tényleg azonban nem változott, mert nem ítéltetek azokból az aktákból most. Nyomassák ki vagy pedig vonják vissza a helytelenül tett interpellációt, mely csak arra alkalmas, hogy az ügyet még inkább elmérgesítse. De ezzel az interpellációval még jobban ártanak magának Szalavszkynak is! (Helyeslés balról. Zaj jobbról.)

Tisza Kálmán: Álladodjunk meg annál, ami ide tartozik, hogy a Ház tudja, vajjon a miniszter méltónak tartja-e az illetőt tisztének további viselésére. Mindenki a szerint veheti tudomásul a választ, hogy mennyiben bizik meg a miniszter ítéletében. (Helyeslés jobbról.)

Horánszky Nándor: Ezen esetnek megítélése a Ház elé nem tartozik. Nagy szerencsétlenség, hogy ez az ügy ily alakban a Ház elé hozatott. Ha nem működött volna e tárgyban becsületbiróság, akkor szólhatna a miniszter. A hozandó határozattal a becsületbiróság ítélete lenne fölülbíráva. A becsületbiróság nem tudott ítéletet mondani, a Ház többsége azonban tud s miniszter is tudott. En nem szavazok. Vegyük vissza az interpellációt! (Zajos helyeslés balfelől.)

Tisza István gróf: A hozandó határozatoknak nem lehet oly tartalmat adni, mintha a Ház valakinek becsülete fölött itéletet mondana. A határozat nem hat ki Szalavszky egyéni jellemére. Az iratok letétettek a Ház asztalára, mindeki meggyőződhetik . . .

Ivánka Oszkár: Az iratoknak csak egy része tétetett le a Ház asztalára, melyek egyoldalulag szereztek be. (Zaj jobbról)

Horánszky Nándor: Menjen a bíróság elé, ott igazolja magát! (Zajos helyeslés balfelől.)

Olay Lajos: Ivánka kijelentette, hogy Szalavszky ellen a vadak nem bizonyítottak, de lehetősége fennállott. En politikai becsületet nem ismerek, tehát a miniszter választát tudomásul veszem. (Óriási nagy zaj balról. Helyeslés jobbról.)

Fáy István: Menjen a tuloldalra, ott tisztíson!
Egy hang: Lépjen ki a pártból! Menjen a tuloldalra! (Nagy zaj.)

Justh Gyula: Ez hallatlan!

Polónyi Géza: Kérdés, vajjon helyes-e a Szalavszky igazolására választott mód, mely most előttünk áll. Lehet ez ügyben világosságot előteremteni és pedig parlamenti bizottság kiküldésével. (Helyeslés balfelől)

Elnök: Ugy találja, hogy most már felteheti a kérdést, forog-e fenn elegendő indok zárt ülés tartására, igen vagy nem?

A Ház többsége felállással való szavazás után azt határozta, hogy zárt ülés tartására elegendő indok nem forog fenn.

Elnök öt percre fölfüggeszti az ülést.

Az ellenzék kivonul.

Elnök újra megnyitja az ülést. (Halljuk! Halljuk!) Következik már most a szavazás.

Justh Gyula: Nem szavazunk! Gyerünk ki!

Bolgár Ferenc: Menjünk ki! (Nagy zaj jobbról.)

Az összes ellenzék kivonul a tereméből. A baloldalon csupán Olay Lajos marad, ki mellé Gajári Ödön ül.

Egy hang az ajtóból Olay felé: Ne gyalázza meg az ellenzékét! (Nagy zaj.)

Elnök felteszi a kérdést, tudomásul veszi-e a Ház a választ?

A jobboldal Olay Lajossal a választ tudomásul vette (Éljenezés jobbról Egy hang: Egy hangulag! Derültség.)

Március 7.

A magyar keleti tengerhajózási részvénytársasággal kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta a Ház.

A vitában Károlyi Sándor gróf, Kovács Pál, Major Ferenc és Lukács Gyula vettek részt. Major Ferenc különösen olesó szállítási díjtételt követelt s fölhívta a miniszter figyelmét, hogy a keleti országokkal igyekezzen kereskedelmi összeköttetést létesíteni.

A fölforgatók ellen.

Bubics Zsigmond kassai megyés püspök ur a múlt héten adta ki nagybőjti pásztorlevelét. A pásztorlevél a szocializmussal foglalkozik és utasítást ad a lelkészkedő papságnak arra nézve: hogyan szálljon sikra a fölforgató irányzattal?

A pásztorlevél a kitört szocialista zavarok okait

főképp közéletünk viszonyaiban és a közgazdasági válságban találja.

Fokozták e bajokat a terjedő *ál-felvilágosultság* és *vallástalanság* amelyek arra tanítják az embereket, hogy nincs Isten, nincs tulvilág, nincs gondviselés és csak az a miénk, amit felélvezünk.

A szocializmusnak bizonyos mértékben való jogosultságát elvitatni nem lehet, azt t. i., hogy a tényleg létező társadalmi bajokat, a népnek nyomorát, a kereseti viszonyok által előidézett nagy vagyoni ellentéteket helyesebb munkafelosztással és igazságos bérrendszerral orvosolni akarja. Csakhogy abban rejlik a baj, hogy azok, kik ezen határozottan helyes célra törekcsenek, ezt *helytelen eszközökkel* cselekszik és azon vágyuk, hogy a mostoha viszonyokat rohamosan meggyógyítsák, a végletekben, a kommunizmust (vagyon-közösség) és anarkia (fejtelenség) karjaiba sodorják őket.

A főpásztor papjaihoz fordul, hogy a nagybőjt folyamán a legjobb tudásukkal, lelkipásztori szeretettel és buzgósággal hirdessék a hiveknek az Isten igéjét, osszák föl a bőjti szent időt arra, hogy a szent tanítások összefüggő sorozatában világosítsák fel a nyáját azon veszedelmekről, melyek az idéztem hamis tanok terjedésében reájok nézve rejlenek. Világosítsák fel őket azon kötelességek mivoltáról, melyeket mint keresztényeknek és mint honpolgároknak betölteniök kell. Világosítsák fel őket, hogy sok bajnak okozója épen minálunk, ebben a főképp földmivelő országban, a rossz termés, és hogy ezen bajok nemcsak reájok hatnak nyomasztólag, hanem a nép minden osztályára, a gazdagokra, az uri osztályra, a közép osztályra, az iparosra és földmivesre egyaránt.

Világosítsák fel őket nemcsak kötelességeikről, hanem jogaikról is, hogy lássák, miszerint nemcsak kötelességeik teljesítését követelik tőlük, hanem jogaik megvédésében is segítségükre akarnak lenni. Óvják őket az izgatóktól, a zavargástól és a lázadástól.

De ne csupán a népet intsek a békeszeretetre és türeésre, hanem azokat is, kik bármely fokozatban és állásban a népnek parancsolnak. Fejtsék ki előttök, hogy a nép kormányzóinak a szigorúság mellett igazságosaknak, méltányosaknak, emberieseknek kell lenniök; ők is hassanak tehát oda, hogy a munkaadók megadják kinek-kinek azt, ami munkája fejében megilleti.

Buzdítsák arra, hogy jó példaadással segítsenek a népnek a vallásos érzés visszanyerésében. Ha a nép most is, mint régi időkben azt látná, hogy az uri nép vele együtt tódul az Isten házába, másképp gondolkodnék a maga egyszerű, józan észjárásával. Így azonban azt látva, hogy az előkelőbbek, a tanultabbak nélkülözhetni vélik a vallásosságot, ő is elveti magától, de mivel lelkének szüksége van valamelyes szellemi táplálékra, mint az esőre szomjuhozó föld, magába szedi a lázítókat tetszetős tévtanait.

A *belügyminiszter* felhívja az összes törvényhatóságokat, hogy a szocialista izgatókat a legéberebb figyelemmel kísérik, a helybeli illetőségüket folytonos felügyelet alatt tartásák, az idegen illetőségüket pedig hatóságuk területéről, a fennálló szabályok értelmében, haladéktalanul távolítsák el, sőt szükség esetén még tiltásák is ki.

A *földmivelési miniszter* leirata utasítja az összes törvényhatóságokat, hogy a községi munkás se-

gélyalapok szervezésére és kezelésére vonatkozó szabályrendeleteket készítsék el. A községi munkássegély-alapnak az a célja, hogy a segélyalap tőkéjének jövedelméből a mezőgazdasági munkások és napszámosok munkahiány esetében és általában, ha segélyre szorulnak, ilyet kapjanak.

Az inségre való tekintettel a földmivelésügyi miniszter a folyó évre nagyobb terjedelemben vétetett fel és kezdetett meg oly visszabályozási földmunkálátokat, melyeknél nagyobb számú munkás találhat hosszabb időn át keresetet.

Ezenkívül a földmivelési miniszter felhívta az ármentesítő és szabályozó társulatokat is, hogy az idén nagyobb munkákat végeztesse. A felhívás nem maradt eredménytelen. Számos társulat kezdet áprilisban nagyobb munkálátokat.

*Tataháza*n (Bácsmegyében) csunyán becsapta a hiszékeny parasztokat egy szélhámós. Február 28-án történt, hogy egy idegen uriember jött a faluba, aki bejárva a parasztházakat, kezében kész térképpel, parcelláinkint tiz krajcárjával osztogatta közöttük a nagyterjedelmű Zsida és Borota határos birtokokat. Az ámitó szerint a birtokok már folyó évi május e'sejével az új tulajdonosokra lesznek átruházva. Találkozott sok olyan földhöz ragadt szegény napszámos is, a ki 20 parcelláért lefizette keservesen összekuporgatott két forintját. Sikertől a csalónak ilyen módon 70—80 forintot összeszedni, amellyel megelégedve, nyomtalanul elillant. A becsapott parasztek csak másnap vették észre, hogy egy körmönfont szélhámós hálójába kerültek.

Szatmármegye közgyűlése bizottságot küldött ki, hogy a szociális bajok orvoslására eszeljen ki hasznos eszközöket. A bizottság a napokban értekezletet tartott, mely elé Nagy László alispán emlékiratot terjesztett. Eszerint a megyében föllépett szociális mozgalom egyedül az izgatás szüleménye. A mai közigazgatási rendszer korhadt és képtelen ilyen eseménnyel megküzdni, úgy kell tehát berendezni a közigazgatást, hogy képes legyen megfelelni feladatának, hogy a szegény ember a közigazgatási tisztviselőben bajainak védőjét és tanácsadóját lássa. Nem ajánlja a sajtószabadság korlátozását. Szerinte békés, bár lassan ható eszközökkel lehet a kérdést megoldani. Az értekezlet az alispán előterjesztését némi módosítással magáévá tette s heterjeszteni rendelte a közigazgatási bizottsághoz.

A nagy beteg. Komor csönd veszik körül a bécsi császári palotát. A lakajok serege a zajtfogó vastag szőnyegekben is csak lábujjhegyen mer járni s csak suttogva beszél, nehogy zajt okozzon. Nagy beteg van a háznál. A meghalt trónörökösnek, Rudolf királyfinak szomorú özvegye, a szép és kedves *Stefánia* trónörökösne fekszik a kórágyn. Gyilkos betegség támadta meg a szép főhercegnő lilium-testét. Meghült s mellhártya gyuladást kapott, ami igen súlyos és igen fájdalmas betegség. *Stefánia* főhercegasszony is sokat szenvedett. Sokszor jajgatva panaszkodott, hogy nem bírja ki az égető szurást keblében. Kezdetben, bár

súlyos volt a baj, de aggodásra nem volt ok. Ugy látszott, rendes lefolyású lesz s veszedelemtől nem kell tartani. De később bonyodalmak keletkeztek, melyek majdnem gyászt hoztak két ország népére. A bonyodalom következtében a betegség igen veszedelmessé vált. Bécs legkitünőbb orvosai ott voltak a beteg főhercegnő ágya mellett, de már lemondtak minden reményről. Nem menthető meg, — ez volt mindenik véleménye. Szombaton egész nap és vasárnap reggel minden pillanatban várták a halál beálltát. Fél Bécs egyre a császári palota körül tolongott, hogy hirt halljon a kedvelt beteg felől. Vasárnap délben végre a várt katasztrófa hírére egyszerre örvendetes jelentés váltotta föl. A főhercegnő ritka erős szervezete megküzdött a betegséggel, a válságot szerencsésen kiállotta. Azóta — hála Isten! — a javulás állandó s most már a a főlgyógyulás biztos. Felséges urunkat jó szíve napjában többször is átvezeti szeretett menyé betegágyához, hogy személyesen győződjék meg hogyléte felől. Amily általános volt a részvét a szomorú hír felett, oly általános örömet keltett a javulás híre.

A **budapesti katolikus kör** mult csütörtökön tartotta rendes évi közgyűlését, a szokásos érdeklődés mellett. A kör elnöke: *Esterházy Miklós* Móric nem lehetvén jelen, *Pintér Kálmán* alelnök vezette a közgyűlést. Megnyitól nagy szónoki tehetséggel eszmékben gazdag beszédet mondott, vázolvva röviden a kör jelenlegi állapotát és jelezve a jövő teendőit. Az alelnök indítványára a kör távirati uton üdvözölte a pápa öszentségét, *Vaszary Kolos* hercegrímást s *Esterházy Miklós* Móricot. Meleg szavakban üdvözölte a jelen volt *Zichy Nándor* gróft is, mint a magyar katholicizmus egyik leglelkesebb, legbuzgóbb vezéré. Ezután *Gyürky Ödön* titkár terjesztette elő évi jelentését, melyből megtudtuk, hogy a körnek jelenleg 1110 tagja van. Majd a választmányt 60-ról 90-re egészítették ki. *Pintér Kálmán* indítványára elhatározta a kör, hogy 1900-ban a kereszténység tizenkilenc százados évfordulóját megünneplik s evégből a társadalomban nagyszabásu mozgalmat indítanak. Végül a közgyűlés elismerése jeléül köszönetet mondott a tisztviselőknék. A gyűlés *Zichy Nándor* gróf éljenzésével oszlott szét.

Egy kis helyreigazítás. Dacára, hogy *Erdély Sándor* az igazságügyek minisztere, az igazsághoz mégis alig van több szerencséje, mint egy kártyavető cigányasszonynak. Bizonyítja az az eset, melyet itt szövé teszünk. *Midőn Páder* képviselő fölemlítette, hogy az ügyészségek könnyelmű vádaskodásaikkal sok költséget okoznak az államkincstárnak, a miniszter azt felelte, hogy nem vádaskodnak könnyelműen s alaptalanul, a mi kitetszik abból, hogy az esküdtszék a legtöbb esetben marasztaló ítéletet hozott; csak az antiszemita perekben hozott fölmentő ítéleteket, azért, mert tapasztalá, hogy a szerkesztők ál-szerzőket jelentenek be, akiket *jó lélekkel* nem ítéltettek el. Tudjuk, hova néz a sanda mézárós; tudjuk, hogy ezzel *Erdély* miniszter miránk célzott, kik utolsó sajtópörünk-nél igenis alszerzőt jelentettünk be. Amde 1. az a pör nem antiszemita pör volt, mert az ügyészség megsértése címén indították; 2. a törvényszék előtt nyíltan megmondta szerkesztőnk, hogy ő maga írta a kérdéses cikket, nem pedig a bejelentett személy; 3. az esküdttek lelkiismerete mégis megengedte, hogy a bejelentett ítéljék el; 4. több eset nem volt, melyben ál-szerzőt jelentettünk volna be; 5. tehát antiszemita perben egyszer se történt ez. Mi következik ebből? Az, hogy az antiszemita perekben a sok fölmentés nem az ál-szerzők, hanem az ügyészség könnyelmű vádaskodása

miatt történik, meg azért is, mert az esküdtek is nagyon szeretik a zsidókat. Ha pedig az ügyészség mindig az igazi szerzőkhöz kíván magának szerencsét, vigyázzon arra, hogy eljárása ne viselje magán az üldözés jellegét. Mi több tényre tudunk hivatkozni, melyek határozottan igazolják, hogy az ügyészség üldöz bennünket. Ha magasztos hivatásának megfelelően az igazságot keresné s nem minden áron bűnöst akarna fogni, senki sem folyamodnék ahhoz, hogy ál-szerzőket állítson az esküdtek elé.

Ez is ok az iskola szünetelésére. *Battonyán* a reformátusok a „jó katolikusok” közreműködésével orgona-aiap javára bált rendeztek. E bálra a kevenyesi községi iskolaszéki elnök elvitte magával az óvónőt és segédtanítónőt. Hogy pedig az óvónő és segédtanítónő a bójti táncolásban kifaradt tagjaikat kipihentethessék, az iskolaszéki elnök ur másnap szünetet engedélyezett. A többi tanítónak persze, kik a mulatságban nem vettek részt, büntetésből tanítaniok kellett.

Hány zsidó lakik Franciaországban? Mint a párisi *Matin* című újság számítja, Párisban 42.000 zsidó él, Bordeauxban 3000, körülbelül 19.000 a nyílt környéken, míg 72.000 a vidéken van elszórva. Egész Franciaországban tehát összesen nincs annyi zsidó, mint Budapesten, mert a „magyar” fővárost több mint 200.000 zsidó lakja. És Franciaország még azt a maréknyi zsidót sem szívhatja. Mit szóljunk tehát mi, akiket több mint egy millió zsidó holdogit, anyagilag és erkölcsileg.

Földmives-iskola megnyitása. Szabadka sz. kir. város a millenáris év alkalmából alapított, újonnan épült és berendezett földmives-iskoláját f. év március 31-én nyitja meg, a miről a nagy gazdaközösséget, illetve a belépni szándékozók az alábbiakban értesíti. Felvételre igényt tarthatnak ugyanis a magyarul írni és olvasni tudó, legalább 16. életévüket betöltött, erős, egészséges, jó magaviseletű földmivelő ifjak, nemkülönben a katonakötelezettségnek elegendő tettek is, akik a felvételnél előnyben részesülnek. A belépők kötelezik magukat havonként 15 frt készpénz befizetésére, amiért teljes ellátásban részesülnek. Kötelezik továbbá magukat földmiveshez illő, tisztességes ruházatban járni, a gazdaságba vágó bármely munkát utasítás szerint végezni és a rend és a fegyelmi szabályokhoz alkalmazkodni. Szabadka sz. kir. város által alapított évenként betöltendő 3 ingyenes helyre pályázóknak a rendes felvételhez szükséges okmányokon kívül, vagyis keresztlevélén, szülői vagy gyámi meghatalmazáson kívül, szegénységi bizonyítványt is kell mellékelniök, amikről egyébként egész részletességben nyújtanak tájékoztatást az igazgatóság útján nyerhető felvételi, rend és fegyelmi szabályzatok. Posta, táviró, vasut, úgymint a szabadkai közuti villamos vasut, valamint telefonállomás, Palics. Szabadka sz. kir. város földmives-iskola igazgatóság.

Sikkasztó adóvégrehajtó. Esztergom városát nagy izgalomban tartják Füst Miksa adóvégrehajtó sikkasztásai. Senki sem, tudja, kit károsított meg. Üzemeit csak úgy folytathatta, hogy a hivatal vezetője, Hoffmann Ferenc tanácsos nem fejtett ki kellő ellenőrzést. A végrehajtó a hátralékos felektől a pénzt felvette, nyugtázta is, de a városházán senki sem vizsgálta felül. Ha csak egy esetben is utána néztek volna, a sikkasztást okvetlenül felfedezik. Most is csak úgy tudták meg a bűnös üzemet, hogy Eckstein kereskedő utána nézett a 405 frtos állítólagos hátralékának. A károsultak a mulasztást elkövetett tanácsos ellen kártérítéssel fognak élni.

Rejtélyes módon tűnt el Haasz Fülöp bonyhádi zsidó tojáskereskedő, ki egy Konrad nevű fuvarossal Szegzárdra ment, hogy ott bevásárlásokat tegyen. Amint bevásárlásait elvégezte, hazafelé hajtatott. Midőn már közel voltak Bonyhádnak, Haasz leugrott a kocsiról és futva a sötétben eltűnt. A tojáskereskedőt rejtélyes eltűnése óta senki sem látta s hollétérol sem tud senki. A völgyégi járás szolgabírája elrendelte a nyomozást.

120 éves ember. Trojason (Aradm.) meghalt egy oláh paraszt, aki 120 évig élt. Mindvégig egészséges és korához képest erős ember volt; halála előtt csak két napig volt beteg. Emlékezőtehetsége is meglehetősen jó volt és a falubelijeinek gyakran mesélt arról a közel ötnegyed századról, amelyet átélt.

Sztrájkoló rabok. A steini fogház rabjai ma megtagadták a munkaszobákban az engedelmességet. Mivel lázadástól tartanak, katonaság szállta meg a börtönt.

Kilenc év után fölfedezett gyilkosság. Temesvárról sürgönyzik nekünk: Uj-Szentes szomszédos magyar telepköztség bírása névtelen levélből értesült, hogy a kilenc évvel ezelőtt hirtelen elhalt Molnár Julianna gazdag özvegyasszonyt, kit akkor öngyilkosnak hittek, mosfoha gyermekei: Mareso Bálint és Julia arzenikkummal megmérgezték, hogy az örökséghez jussanak. A csendőrség ezeket és cinkostársukat, Kerekes Zsófiát elfogta. Rövid vallatás után mindhárman bevallották a gyilkosságot.

Uj Szövetkezet. Felső-Szelestében (Vas m.) is megalakult a kölesön szövetkezet Kotzán Ferenc tanító buzdokodása folytán. Már 160 részletjegy van elhelyezve.

A római zarándoklat, melyet főt. König Gusztáv titkos pápai udvari pap március 22-én Budapestről Rómába vezet, teljesen sikeresnek ígérkezik. Jelentkezéseket a részvételre még mindig elfogad König ur, aki Bpest, II. ker. Mészáros-utca 1. sz. (Krisztina-városi plébánián) lakik. A zarándoklat a III. osztályon 55 frba kerül s az ezen osztályon utazó zarándokokat is papok fogják kísélni. A zarándokok ezuttal, a zarándoklat tartamára, a bójt alól fel lesznek mentve. Bővebb felvilágosítással a zarándoklat vezetője szívesen szolgál.

Havazás. Baranyamegyei Bellyéről jelentik, hogy ott erős havazás volt s a mezőket, erdőket és szántóföldeket lábnyi magas hó borítja.

Reménységünk az Oltáriszentség-imádás és Mária-tisztelet képes havi folyóirata. Ára egy évre 80 kr. — A közel jövőben beteljesülő jövedelmek: **Nagy Újság, Világscapás és La Salette története.** A 3 egyszerre megrendelve 1 frt beküldése után vagy 1 frt 15 kr. utánvétellel küldetik. — **Üdvösség Utja.** Ligouri sz. Ferenc hírneves könyve, a melyből megtanuljuk, hogy milyen drága a lélek és miképp kell azt megmenteni. Ára 1 frt, 1'50, 2, 4 frt, a kiállítás minősége szerint. E művek megrendelhetők Varga Mihály karkaplánnal Vácon.

A főtisztelendő papság és t. olvasóink becses figyelmét felhívjuk, mint elősmert és többször kintüntetett orgonagyáros **MOZSNYI VINCZE** ur üzletére. Lakik: **Pozsony, Stefánia-ut 29. saját ház.**

PALKA JOZSEF üvegfestészete. Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 1. sz. Készít: stilszerű templomablakokat, egyszerű és művészi kivitelben a legolcsóbb ár mellett. Felvilágosítással, rajzzal, költségvetéssel stb. megkeresések esetén postafordultával szolgálok.

Treszkony Mihály gazdasági gépgyárát ajánljuk t. olvasóink figyelmébe, a hirdetése úgy a mult, mint következő számban olvasható. Megrendelések **Nagy-Bicske Trencsénm.** címzendők.

Sz. Julián vértanu.

Március 16.

Dioklecián császár idejében élt. Cilicia tartományban, Anazarbe városban született.

Atyja pogány, anyja jámbor, buzgó keresztény. Atyja a város legtekintélyesebb tanácsosa.

Julián anyjának gondos nevelése alatt a keresztény igazságokkal már mint gyermek megismerkedett és azokat meg is szerette.

Julián, mint a hitigazságok alapos ismerője és mint tiszta életű, hitbuzgó keresztény, már kora ifjúságában az egyházi szolgálatba befogadtatott és nem-sokára pappá szenteltetett.

Mint pap, nagy buzgalommal fáradt az Ur Isten dicsőségén és a lelkek megmentésén.

A hivek tudománya, példás szent élete, buzgósága miatt tisztelték, becsülték. A bűneikben megátalkodott pogányok ellenben sértve érezték magokat az által, hogy Julián a bűnös élet undokságára, kárhozatos voltára ismét és ismét reá mutatott. A gyalázatos életet elhagyni nem akarták, de a gyalázat bélyegét viselni se. Életük becsstelen volt és mégis becsültetést kívántak. Julián élete, oktatása ellenkezett az ő életökkel, az ő gondolkozásmódjukkal; azért gyűlölték Juliánt és ami legrosszabbat tehettek, azt tették, csak hogy minél több akadályt gördítsenek utjába.

Epp kapóra jött Dioklecián rendelete, amelyet a keresztények ellen bocsátott ki.

Cilicia helytartója kihirdette a rendeletet és annak alapján a keresztényeket azonnal pörbe is fogatta.

Elsőnek Juliánt állította a törvényszék elé, jól tudván, hogy Julián nagy befolyással bír a keresztényekre. Abban bizott, hogy ha Juliánt sikerül hitében megtántorítania és a keresztény vallás elhagyására bírnia: akkor a többi keresztényekkel könnyedén fog majd végezhetni.

Juliánt eleinte szép szóval felszólítja, hogy engedelmeskedjék a császár parancsának és nyújtson áldozatot a pogány bálványoknak.

Julián azonban azt feleli, hogy inkább kell engedelmeskedni a császárok császáranak, a mindenható Istennek, mint az embereknek. Azért ő a császár kedvéért annak a mindenható Istennek fel nem mondja az engedelmességet.

A helytartó kínzással fenyegette meg Juliánt azon esetre, ha makacsodik.

Julián nem ijedt meg, hanem kijelentette, hogy ő kész bármi nagy és borzasztó kínokra is.

A helytartó azt hitte, hogy majd ha hosszas kínzásnak veti alá Juliánt, az végre is megadja magát és másrészt a keresztények is előbb tagadják meg hitüket, ha látják, mily soká és mily borzasztó kínokat kell szenvedniök Krisztusért. Azért úgy ítélte, hogy Juliánt nem szabad egyszerre kivégezni, hanem minél tovább kell kínozni, hogy elrettentő például szolgáljon a többieknek.

Juliánt bilincsekbe verve egész éven át egyik helyről a másikra hurcoltatta és minduntalan törvényszék elé állította. Mindannyiszor újra és újra a legborzasztóbb kínokkal fenyegette meg.

Juliánt azonban megfélemlíteni, megtántorítani nem sikerült. Minél inkább fenyegette, minél inkább zaklatta: annál inkább megerősödött hitében s annál bátrabb lett hitének megvallásában.

A helytartó Juliánnal célját nem érte. Sem Juliánt megtántorítani, sem a hiveket elrettenteni nem bírta. Sem pedig a pogányokat még inkább felbőszíteni a keresztények ellen.

De sőt ellenkezőleg történt, mint ahogy a helytartó számított.

Isten a rosszat is jóra képes felhasználni.

Juliánt körülhordoztatta a helytartó a tartományban, hogy a népet a keresztény hittől elrettentse. Julián ellenben körülhurcoltatván, az egybe sereglett népet, a pogányokat és a keresztényeket Krisztushoz való térésre s Krisztus iránt való hűségére szólította fel.

E körülhurcoltatással tehát az Ur Isten alkalmat nyújtott Juliánnak a keresztény hit terjesztésére.

A hivek és a pogányok látták, hallották Juliánt. Amazok hitökben megerősödtek, emezek eleinte bámulták Julián erős meggyőződését, bátorságát, elszántságát, önfeláldozását: majd ők is Krisztus hiveivé lettek.

Természetesen úgy okoskodtak, hogyha nem lenne igaz, amit Julián hirdet: akkor Julián inkább a kényelmet választaná a kínok helyett. Julián szenved és kész tovább is szenvedni. Bizonytal azért, mert hitének igazságáról meg van győződve.

A helytartó látván, hogy Juliánnal semmire se megy, de sőt, hogy körülhurcoltatásával csak a kereszt hiveinek számát szaporítja: végre Egea városában bírák elé állította.

Még egyszer felszólította, hagyja el Krisztust.

Julián ismét kijelentette, hogy keresztény marad.

A helytartó elő hozatta a borzasztóbbnál borzasztóbb kínzó eszközöket. A hóhérok teljes vadágukban fenyegették Juliánt.

Julián állhatatos maradt.

A helytartó intett, a hóhérok Juliánra rontottak, „bezuhták oldalát, leszaggatták a hust testéről, mellüregét szétrombolták, sőt belső részeit is marcangolták.” Ostorokkal kegyetlenül verték, tüzes vassal égették.

Julián e borzasztó kínok között is hű maradt Jézushoz.

A helytartó végre zsákba varratta Juliánt s a zsákba skorpiókat, kígyókat, békákat is tétetett s így Juliánt az undok állatokkal együtt a tengerbe dobatta.

Ily undorítóan csak az apagyilkosokat szokták volt kivégeztetni.

A tenger hullámai partra vetették Julián testét. A keresztények nagy tisztelettel eltemették, utóbb pedig Antiochiába vitték és a tiszteletére állított templomban helyezték el.

E templom később Jusztinián császár uralkodása idejében, mikor a perzsák Antiochiát elfoglalták, elégett. Julián tisztelete azonban nem szűnt meg.

Aranyszájú sz. János szép beszédben dicsőítette e szent vértanút s intette a hiveket, kövessék Juliánt a hitnek bátor megvallásával s a hithez való állhatatos ragaszkodásban.

Ki volt Julián? mit tett?

Pap volt és mint pap, tanított szóval és életével; végül pedig szenvedett és nagy kínzások után meg-

halt, de utolsó lehelletéig a legrettenetesebb kínok között is hű maradt ahhoz, a kit hirdetett, hű maradt ahhoz, amit prédikált. Az örök igazságot fel nem adta.

Könyörögj érettünk dicső vértanu, hogy mi is bátran és állhatatosan valljuk mindenkor keresztény hitünket és hősi lélekkel inkább a legborzasztóbb kínokat szenvedjük el, semhogy Krisztus Urunkhoz hűtelenek legyünk!

Sz. Alajos társulata.

Egyik tagtárs levelét közöljük a következő sorokban:

A mai világban a katolikusok nagy többségének nincs vallási meggyőződése. Mert ha vallási meggyőződésük volna, nem szégyenlenék hitüket meg is vallani. Mert nincs a világon oly hatalom, üldözés, szenvedés, fájdalom, gunyolódás rágalmozás, gyalázás, becsmérlés, szóval semmi és senki, ami, és aki el tudná venni a vallási meggyőződést. Hogy nincs vallási meggyőződésük, annak magok az emberek az okai, mert nem követik az Ur Jézus hívó szavát. A lelkiismeretnek ellent állanak, Isten ígését nem hallgatják, vagy ha hallgatják is, nem figyelemmel; vagy ha figyelemmel hallgatják is, nem követik; vagy nem hallgatják tiszta szívvel és javulási szándékkal. Vannak sokan, akik csak azért hallgatják, hogy az Isten ígéje fölött mulathassanak.

Aki vallási meggyőződésre akar jutni, annak nem így kell tennie, hanem ép ellenkezőleg. Meg azt az annyira lenézett, gyermek kezébe való katekizmust is jobban kell forgatni és tanulni. Mert az a katekizmus nem csak gyermek kezébe való ám, hanem a legényekébe is, meg a leányokéba is, az öregébe épp úgy, mint a fiataléba, szóval, azt minden katolikusnak tudnia kellene, mert a katolikus egyház programja.

Ne vessük meg a kath. ujságokat, füzeteket és könyveket se, mert ezekben sok kincs van elrejtve.

A vallási meggyőződést nem elég csak keresni, hanem kérni is kell, még pedig bizalommal. Kérj hitet Istentől, semmit se kételkedvén, mert aki kételkedik, hasonló a tenger habjához, mely a szélről indítatik és ide s tova hanyatlik. (Jakab I. 6)

De hát mi is a vallási meggyőződés?

A vallási meggyőződés az, oly biztosan tudni, hogy igaz az, amit az egyház tanít, hogy hinnünk kell, mint ha csak testi szemeinkkel látnánk és kezeinkkel foghatnánk és készek volnánk akármit is elszenevni, még életünket is feláldozni, mintsem hitünket megtagadni, vagy meg nem vallani.

Keressük mindenkifölött Isten igazságát!

A velem együtt érezőket és gondolkozókat kérem, hogy iratkozzanak be sz. Alajos társulatába, mert minél többen leszünk, annál bátrabbak vagyunk. A háboruban is minél nagyobb a hadsereg, annál erősebb és bátrabb. Pedig nekünk is folytonos harcban kell állanunk a test, a világ és az ördög ellen, mert csak úgy jutunk oda, a hol a mi példaképünk van, sz. Alajos.

Jertek tehát ifjak minél előbb sz. Alajos társulatába és imádkozzunk egymásért.

Nemes-Vis (Sopronmegye.)

Savanyó József,
sz. Alajos társulati tag.

Fölvívás. Ha minden időben az ifjuság valódi keresztény nevelése a legelső feladatok egyike volt, úgy ez mindennap aránytalan nagyobb fontossággal jár, ahol Isten és templomának ellenségei mindenhol az ifjuságot téves alapelveik által elrontani törekednek és ez által az anyaszentegyház és a polgári társaság reményeit az államban ugymint a családban már kezdettől megsemmisíteni iparkodnak (az iskolák feletti viták Belgiumban, Franciaországban stb.) Azért annak a harcnak, mely most az egész világon dühöng, főcélja: az iskola! Az ó ugymint az új világ majdnem minden civilizált országában a keresztény elleni párt erőnek erejével a vallást az oktatás és nevelésből kiszorítani, vagy legalább hatáskörét úgy megesorbitani törekszik, hogy befolyása nem ér semmit.

És mindenki, aki keresztény szívvel bír — mindenki, aki képes belátni, hogy milyen fontos eme mondatnak eszméje: „Kié az ifjuság — azé a jövő”, — az indítatva fogja magát érezni, minden erejével és minden módon Isten ellenségeinek emez elvetemdedt törekvéseinek ellenszegezni magát. Minthogy az uralkodó körülmények közt a valódi keresztény nevelés legbiztosabban az által érhető el, hogy az oktatás és nevelés egy vallásos egyesületre bízatik, egyesületek alakultak főképp Franciaországban, Olaszországban, Belgiumban „Boldogult Jean Bapt. de la Salle műve” név alatt.

Ezen egyesületnek célja a keresztény iskola barátjainak egyesülését pénzzel támogatni, az oktató és nevelő erőknél kiképezése miatt; — e célból, hogy szegényebb ifjak is csatlakozhassanak emez egyesülethez, és ez ily módon szaporodjon.

Ezen egyesülés 1680-ban a nagy nevelő és gyermekbarát Jean Bapt. de la Salle kanonok és theologiai doktor † Rheimsben (Franciaországban) által lett alapítva, aki 1888-ban XIII. Leo pápa által a szentek közé soroztatott.

A keresztény iskola barátjainak egyesülése 1724-ben XIII. Benedek pápa bullája által jóvá hagyatott, mint igaz keresztény alkotás az egész földön el van terjedve. 1894 az egyesülés már 1400 házból majd 16,000 taggal bír, kik közel egy millió gyermeket és ifjút nevelnek és oktatnak. Osztrák-Magyarországban az egyesülés jelenleg 15 házat, több mint 3000 taggal bír.

Az anyaház 1885 óta Strebersdorfban Bécs mellett van (ugyanott jelenleg az egyesülés irodája van.) Hogy az egyesülésnek kiterjedését Osztrák-Magyarországban, Németországban és a Balkán félszigeten lehetőleg elősegítsük, okvetlenül szükséges, hogy minél több szegény derék ifju felvételt találjon a „Mária-hon”-ban. És hogy segítve legyen az egyesülés szegényeinek, alakult 1888-ban „Boldogult Jean Bapt. de la Salle műve, egyesület keresztény tanítók felnevelésére” név alatt.

Ezen egyesületnek Osztrák-országban Károly Nándor főherceg, Csehországban gróf Schönborn bibornok a védnöke, elnöke pedig herceg Windisch-Grätz Róbert.

1881. március 8-án dicsőségesen uralkodó szent atyánk műveinket jóvá hagyván, tagjainak és jötevőinek több teljes és részletes bucsút engedett. Az iskola-

testvérek rendházaiban mindennap imádkoznak az élő és az elhalt társakért.

Ezen egyesület tagja lehet, aki évenként 1 frt 20 krt = 2 kor. 4) fil. fizet.

Keresztények! Segítsetek megmenteni az ifjúságot a veszélytől, nehogy a jövő generáció egészen eldegenítve a vallástól, az istentagadás és a szocializmus kezeibe kerüljenek. Segítsetek keresztény iskolát alapítani Budapesten és egész Magyarországon. Jézus, az isteni gyermekbarát, azt mondá: „Aki a kicsinyeket felveszi — felvesz engem!” Jézus lesz egykor jutalmunk!

Kegyességi közlések küldendők a következő címekre: Herrn Franz v. Assisi, Strebersdorf bei Wien, vagy Herrn Director Eugenius, Csorna, Győr mellett.

Sz. Ferenc harmadik rendjének szabálykönyvecskéje. Nincs kétség benne, hogy sz. Ferenc harmadik rendjétől, különösen napjainkban, igen sokat várhatunk. Ez a meggyőződés vezeti XIII. Leó pápát is, ki tudvalevőleg u. gyon szívében hordja a harmadik rend ügyeit és melegen ajánlja azt. Szentséges Atyánk több körlevelében a III. rendet, mint igen üdvös intézményt, dicséretekkel halmozta el, ajánlotta és újra meg újra hangsúlyozta, hogy korunk szociálisztikus bajaira a hathatós orvosszert, az emberi társadalom ujjászületését és ezzel siralmas helyzetünknek jobbrafordítását sz. Ferenc II. rendjétől remélhetjük. Igen kívánatos tehát, hogy e rend — melynek tagja lehet minden keresztény hívő, a nélkül, hogy ki kellene bontakoznia a családi és társadalmi élet kötelekeiből, — nálunk Magyarországon is szelvében hosszában megalkuljon. — Ezek megfontolása indított engem arra, hogy kiadjam e „Szabálykönyvecské”-t, a melynek célja a III. rend ismertetése és minél szélesebb körre való terjesztése. A könyvecske ára egész vászonkötésben 40 kr., portómentesen küldve. Megrendelhető csakis nálam. Martinov Fortunát sz. Ferenc-rendi áldozár, Baján (Bácsmegey).

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Dunapentele. Névtelen küldeményt nem veszünk figyelembe. — **V. M.** (Fokszabadi.) Még eddig nem fizettek. Azért nem kapják a lapjukat. Mihelyt fizetnek, azonnal megindul. Fehát csak iparkodjanak az előfizetéssel. — **B. Sz.** (Fogarasz.) A „Magyar Állam” szerkesztőségéhez tessék fordulni. — **H. J.** stb. (Budapest.) Hiszen csak vallaná be a kormány, hogy pénzt kap a címekért, majd számon kérnők. De tagadja ám. — **F. J.** (Alsó-Paty.) A takarékpénztárnak írjon meg mindent és ott kérdezősködjék.

Budapesti piac.

Gabona. Buza, bántási 00—00. Tiszavidéki 12-65—13-55. — Pestvidéki 12-60—13-50. — Fejérmegyei 12-70—13-55. — Bácskai 00—00.

Rozs 8-85—9-

Árpa takarmány 6-50—6-80. — Égetni való 6-50—7-80

— Sörfőzdei 8—9-50.

Zab 6-70—7-

Kukoricza 5-25—5-40

Liszt.							
0	1	2	3	4	5	6	7
20.	19-70	19-50	19-20	18-90	18-50	18-20	16-60
	7 ¹ / ₂	8	Korpa finom		goromha		
	14.	8-40	4-70		4-60		

Hüvelyesek. Nagy fehér bab 6-75. — Törpe bab 7-50. — Borsó 8-50. — Köles 4-75—5-50. — Kendermag 7-25—7-50

Vetőmagvak. Vörös lóhere, uj 38—45 frt. — Vörös lóhere mult évi 34—38 frt. — Lucerna mult évi 40—50 frt. Baltacim 13—13-50 — Muharmag 5-75—6 frt. — Bükköny 6—6-25 frt.

Baromfi és tojás. Csirke 60 kr. — Tyuk 70 kr. — Kappan 1 frt. — Pulyka 2-80 kr. — Hizott liba 3-60 kr. — Kacsa 1 frt. — Hizott kacsa 1 frt 50 kr. — Tojás 6 drb 20 kr. — 32 darab 1 frt.

Sertésvásár. Malac páronként 120—180 kiló súlyban 49—51 frt. — Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 47—49 frt.

Borjuvásár. Eleven borjuk 40—46 kr. kilogrammonként fogyasztási adó nélkül. — Vágott borjuk 55—60 kr. kilogrammonként.

Zsir, szalonna. Disznózsir hordokban 57—59. Három darabos fehér táblás szalonna 53—55. — Négy darabos fehér táblás szalonna 52—53. — Füstölt szalonna 58—59.

Széna, szalma, takarmány. Jobb és elsőrendű széna 1-80—2-30 kr. — Muhar 2-30 kr. — Alomszalma 1-40 kr. — Zsuppszalma 1-60 kr. — Szecska 2 frt kilogrammonként.

A szerkesztésért felelős: **Lepsényi Miklós.**

A tartoskeddi gazda- és iparos segély-szövetkezet

1898. évi április hó 17-én,

illetőleg az alapszabályok 12. §-a értelmében május hó 1-én délután 4 órakor Tardoskeden saját helyiségében tartja

első évi

rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. szövetkezeti tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat.

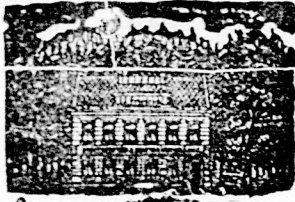
1. Közgyűlési elnök, jegyző és a jegyzőkönyv hitelesítésére két szövetkezeti tag választása.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A számadás megvizsgálása, a mérleg megállapítása s a felmentvény megadására vonatkozó határozathozatal.
5. Az alapszabályok 9-ik §-a értelmében igazgatósági elnök, igazgatósági helyettes elnök, három igazgatósági tag és ez utóbbiak közül egy czéggjegyző választása.
6. Az alapszabályok 10. §-a értelmében felügyelő bizottsági elnök és ezenkívül még öt felügyelő bizottsági tag választása.

Az eredeti mérleget a szövetkezeti tagok a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át az igazgatósági elnöknel megtekinthetik.

Kelt Tardoskeden, 1898. évi márczius hó 13.

Dr. Machovich Gyula

igazgatósági elnök.

Védjegy.

Igen jó hatással vannak a 18 év óta híres „malaczkai kárpáti egészségi labdacso” összeállítva a hírneves dr. Kvapil utasítása folytán.

Friedrich János gyógyszerésztől Malaczkán a kárpátnál.

Egy skatulya ára 21 kr., 1 tekeres ára 6 bobozzal 1 frt 5 krajczárért, bérmentetlen küldeménynyel 5 krral a bélyegért több. Ha a labdacsok árához 20 kr. mellékeltek és az egész összeg postautalványon elküldetik, akkor a megrendelt mennyiség az összes bírodalomba bérmentve küldetik.

(Raktár: Budapest, Török József gyógyszerész király-utca 12.)

Tisztelt gyógyszerész ur! Szíveskedjék ismét a malaczkai labdacso két tekeresrel küldeni, melyek hatása, az én beégsemnél oly bámulatos, hogy az emberek kérdezik, hogy melyik az a szer, mely annyira kigyógyított és én ezeket bátran mindenkinek ajánlhatom.
Apath-Maróth, 1897. decz. 11. Tisztelettel Kuzma Mihály.

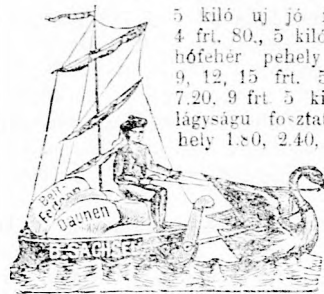
Tekintetes ur! Kérem szíveskedjék ismét két tekeres kárpáti labdacso küldeni, melyekkel nagyon megvagyok elégedve és különösen fejfájásnál hatásuk bámulatos.
Tót-Aradác, 1897. decz. 22. Tisztelettel Kolényi József tanító.

Gyomor- és vesebajok, székrekedés, fejfájás, szédülés, aranyér, vég-héldugulás ellen,

Tekintetes Friedrich János gyógyszerész urnak Malaczkán. Kárpáti egészségi labdacsoi már sok szenvedő hívemen segítettek különféle bajokban. Kérek ismét két tekeres labdacso.
Baránd, 1897. deczember 16-án. Kiváló tisztelettel Vég Vince plébános.

Tekintetes gyógyszerész ur! Szíveskedjék ismét egy tekeres kárpáti labdacso küldeni, melyek hatása igazán bámulatos és azóta, hogy hasznalom gyomor-fájásban többé nem szenvedek.
Elek, 1897. decz. 16. Hammer Mihály.

Olesó Cseh ÁGYTOLLAK

5 kiló új jó fosztott pormentes 4 frt. 80., 5 kiló jobb 6 frt. 5 kiló hófehér pehely lágyságu fosztott 9, 12, 15 frt. 5 kiló felpehely 6, 7, 20, 9 frt 5 kiló hófehér pehely lágyságu fosztatlan 12, 15 frt. pehely 1, 80, 2, 40, 3, 3, 20¹/₂ különként.

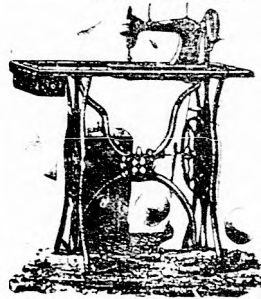
Varróit ágy takarók

Igen jók 2 frt 20 krtól feljebb. Szétküldés bérmentve és utánvétellel.

Nem tetszők kieserő tetnek vagy visszavétetnek. Megrendelésnél pontos czim kéretik:

Benedikt Sachsel, Klattau 403, (Csehország.)

Horváth István
mezőgazdasági, varrógépek órák és óralánczok gyári raktára

BERHIDÁN.

Ismeretes, hogy a budapesti czégek a magas lakber és adó miatt drágán vannak kenyserítve áruczikkjeiket eladni. En ki saját házámban állván, kiadásaim is kevesebbek, arimat pedig ép ott szerezem be, hol a fővárosi czégek, czelom pedig egyenesen az, hogy kevés haszon mellett nagy forgalmat érjek el, ép azért

azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy 6 évi jótállás mellett adhatom arimat a következő olesó aron:

- 1 drb. családi Singer varrógép csinos gömbölyű záró szekrényvel, magas karu a legelegánsabb kivitelben 27 frt.
- ugyanaz karika hajós szerkezettü 48 „
- Iparosnak Singer Módium 38 „
- Iparosnak legerősebb Singer 48 „
- Iparosnak legerősebb Singer karika hajós 65 „
- Iparosnak erős Hove 40 „
- drb. T. H. jegyű 3 késes elsőrendű szecskavágó gép nagy lendkerekekkel 22 „
- Ugyanez igen erős 4 késessel 24 „

Zseborák:

- 1 db. nikli remont. igen pontos járó, finom, sima fedéllel 1-es 2 fr. 50.—
- Ugyanez legfinomabb nikkelből, igen erős 2 „ 4 „ 27 frt.
- Ugyanez égetett tula 3-as 5 „ —
- Ezüst henger 6 köves 1 fedelű Remontóár 4-es 5 „ —
- Ugyanez 10 köves aranyozott kerettel Remontóár 5-ös 6 „ 50.—
- Egetett dupla tokos nikkel tula rendkívül elegáns. Remontóár 6-os 5 „ 50.—
- Igen erős dupla tokos 15 köves Remontóár anker 7-es 10 „ —
- Tula ezüst 15 köves Remontóár, anker 8-as 11 „ —
- Ugyanez, legelegáns, kiállítás aranyozott Remont. kulcsal 6 felsége aranyozott képével 9-es 13 „ 50.—
- Dupla tokos legerősebb Roccoco oxydált ezüst 15 köves, nehéz igen finom gazdag relief-gravírozással Remontóár 10-es 18 „ —

Továbbá szílltok előnyös ár és részletfizetés mellett is mindenemű 14 karátos arany férfi, női órákat és lánczokat, valamint fali logó és inga órákat, nemkülömben mindenemű mezőgazdasági gépeket malom berendezési czikkeket, a legjobbnak bizonyult telepan szállító permetezőket, kovacs szerszámokat, oliva és ásvány gép olajakat, és világhírű hírnevűek örvendő Kossuth Lajos vértjegyű angol acél kaszákát 1 frt darabját.

Felkérem tehát mindazon római kuth. vásárlókat, kiknek e szakmába vágó tárgyakra szükségük van, s azt róm. kuth. czégnel óhajtják beszerezni, kegyeskedjenek hozzám fordulni levélileg, melyre rögtön kimerítő válasz adatik és a rendelt tárgy azonnal a leglelkismeretesebben elküldetik. Meg nem felelő áruk vissza cseréltetnek.
Hazafiai tisztelettel

Horváth István.

Iszákosság

Egy gyilkosító a más számos esetben fényes eredményt hozott Antifetinnel. Igen sok elismert író. Az illetőnek tudta nélkül is beadható. Egy adag ára 4 frt 20 kr., egy kettő adag, mely makacs bajnál arzikosagot 2 frt 40 kr.; az utóbbi összeg előlege befizetése mellett, bérmentes átküldés. Kárpáti: Sas-gyógyszerésztőlban Lengyel 19. sz.

* Név törvényesen védve.

VALÓDI

Ara csomagonként 25 krajczár (50 fillér.)
500 gramm.

Kaffreiner-Féle
Kneipp maláta kávé
egész szemekben.
Kaffreiner féle maláta kávé gyárak
Bécs-München

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti csomagokat kérjük és fogadjuk el.

Szives

figyelmeztetésül!

Vételnél sziveskedjék az 50,703 sz. alatt törvényesen védett Volta-keresztlet kért, mely száma keresztibe van préselve, sőt minden göngyöleten is látható, mert csupán ez a valódi

Volta-kereszt.

Megítjítja

és meghosszabbítja az életet,

a híres valódi újonnan javított, 50703. sz. a. [törvényesen védett villámos magnetikus Volta-kereszt. A szám rajta van a keresztben, de rajta van a borítékon is.

Olyanoknál, kik a Volta-keresztet állandóan hordják, a vérkeringés és az idegrendszer rendszeresen működik, az érzékek megélnéknélk s valami kellemes jó érzet tölti el az embert. Testi, valamint szellemi erőben egyaránt meggyarapodik s ez a boldog és szerencsés állapot meghosszabbítja sok embernek nagyon is rövid életét. Minden gyenge embernek nem tanácsolható eléggé, hogy a Volta-keresztet állandóan viselje: megédesíti az idegeket, fölfrissíti a vért s az egész világon elismert gyógyító szerepe a következő betegségeknek: Csúsz és rheuma, neuralgia, idegyöngyeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria (bűskömorség).

sápkór, asztma, merevedés, göres, bőrbetegség, aranyér, gyomorba, influenza, köhögés, siketség és fülzúgás, fej- és fogfájás stb.

A valódi, újonnan javított 50703. sz. a. törvényesen védett.

Volta-kereszt, mely csak nálam kapható, mindenki részére szolgáló villámos-oszlop.

Számos dicséző és elismerő levél.

A nekem múlt hónapban küldött Volta-kereszt használatával főfájásom és idegbajom majdan teljesen elmúlt, a miért is kérem, hogy ugyanazon bajban szenvedő barataim részére 5 darabot postautóval megküldeni sziveskedjék.

Fekete Ferencz, megyei tisztviselő.

A napokban küldött Volta-kereszt bűmulatos hatása, mert édes anyámnak a főfájás által eddig előidéztet iszonyu fájdalmakat rövid 2-3 napi használatával teljesen kiküszöbölte. Fogadja érte elismerésünket, részünkről rajta leszünk, hogy ezen megbecsülhetetlen gyógyszert ismerőseink közül minél többen megrendeljük.

Budapest, 1897.

Matékovics Andor, Illés-utca 34., II., 28.

Ára drb.-kint 1 frt 80.

2 frtnak beküldése mellett bérmentve küldöm. U. anélkül 20 kral többetszámitok.

Olyan egyéneknek, a kik Volta-keresztet nem viselnek, Volta-félholdot csillaggal küldök, ugyanazon árban.

RABINOVICZ F.

Bécs,

I. ker., Wallfisch-g. 4. N. M.

Raktár Budapeston

Füredi Lipótnál

VII. Óvoda-utca 24.

Böhm Lajosnál

IV. ker. Királyi Pál-utca 12.

Legolcsóbb és legelőnyösebb biztosítás

az

Orsz. magy. kölcsönös biztosító szövetkezetnél

Budapest, VIII. József-körút 8. szám.

Alakult 1894. évben. — Biztosítéki alap 600,000 kor.

Elnök: Teleky Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond. Az igazgatóság tagjai: Andrássy Géza gróf, Bujanovich Sándor, Dessewffy Arisztid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán. Szönyi Zsigmond, gróf Teleki Sándor.

Az Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet úgy a tűz, mint a jépbiztosításnál olcsó díjaival, humanus eljárásával és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével országsszerte megnyerte a gazdaközönség teljes bizalmát; az

épület- és átalány- (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjtételeivel nagy megtakarítást tesz lehetővé, mert pusztán csak a díjakat számlája fel minden más illeték kizárásával. Kár esetén a

tényleges kárösszeget megtéríti.

Egyházi és erkölcsi testületek, valamint tömeges biztosítás esetén egész községek kiváló kedvezményekben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az

Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet igazgatósága
Budapest, VIII. József-körút 8. sz. és a vidéki ügynökség.

Tessék figyelni.

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben üzük a szédelgést és az üzérkedést. És miután a „Szent-Antal” jegyű kaszámmal, melynek híre bejárta az egész országot, egy kissé a szédelgőknek a körmükre koppantottam, azt mindefféle furfanggal utánozzák, és el akarják hitetni, hogy ócska portékájuk valódi „Szent-Antal” kasza, ezzel szemben kijelentem, hogy Magyarországon sem ügynököt, sem utazót nem tartok és a valódi „Szent-Antal” kasza csak nálam kapható.

A tisztelt gazdaközönségnek egy nélkülözhetetlen és legelőnyösebb használt szerszáma a kasza. A jó kasza egy kincs: a rossz kasza egy olyan nyűg, mely nem érdemi meg, hogy kézbevételesek. Mindenki meg van arról győződve és mégis vakon hisz a czifra nevekkel felavatott kaszákban és magukat éig magasztaló elárúsítóknak. Az egyedüli kasza, mely eddig minden tulajdonosát várakozáson felül kielégítette,

a Szent-Antal kasza,

mely mellett megérdemli a nép kaszája címet mint a hogy sok vidéken nevezik. Ezen kasza elismerésének egy nagyobb részét szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és esodálatra méltó könnyűségének köszönheti.

Különösen azért felel meg a közönség kívánságának, mert a „Szent-Antal” kaszának erős nyaka, igen vékony pengéje van és egy rend s kaszás ember kezéhez van igazíva; nem kell kö ácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ezáltal a kasza hátulja rendszeren lágyul.

Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja. ez a „Szent-Antal” kaszánál nem jöhet elő, mert az már ki van kalapálva és kipróbálva lesz a gazdaközönségnek átadva.

A „Szt-Antal” kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át lehet dolgozni és egyetlen kaszákó fenéssel 120-150 lépésnyire lehet akár a legkeményebb és legsűrűbb hegyi fűben is kaszálni.

Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt kieserélem.

A szent-Antal kasza árai:

70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú
1 frt	1.05 kr	1.10 kr.	1.15 kr.	1.20 kr.	1.25 kr.	1.30 kr.

Amergani kaszákó a legmegfelelőbb. Ára 25 kr., 10 drb 2 frt. — Ezüst acél kalapáló készülék álló és kalapács párban ára 85 krajczár. — Szent Antal acél sarlók darabonként 35 krajczár 10 drb 3 forint.

5 darab kasza rendelésnél a posta költséget a kaszagyár fizeti 10 drb rendelésnél egy darab ingyen. Megrendelhető: SOHR JÓZSEF urnál Somogy-Szill.

A szent Antal kasza csak akkor valódi ha a fókán ismert védjegyem és a tábláján nagy olvasha ó ketűkkel ezen fölirat van: „Sohr Szent Antal acél kaszája.”

Képes árjegyzéket ingyen küldök.

Rum, finom likőrök,

mézbor és mézlikőr bárki házi használatra hideg uton minden készülék nélkül kitűnő minőségben előállíthat. Dugók, Gummitömlők. — Minden borbetegség elleni szerek. — Kezelési könyv és árlap ingyen.

Watterich A. Budapest, Dohány-utca 5. szám. Alapított 1869.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

A kazánfűtők, locomobil és expansziós stabil gőzgépezők törv. vizsgálára előkészítő kézikönyv kérdések és feleletekben kapható. I. rész a kazánfűtők részére 50 kr. I. II. rész a kazánfűtők és locomobil gépezők részére 75 kr. I. II. III. rész a két előbbi és az expansziós stabil gőzgépezők részére 28 rajzal ellátva 1 frt 50 kr. A harmadik rész csak az I.-II. részszel együtt véve kapható **Morva Rezsónél** Budapest. VI. ker. Csángó-utca 3 a l. em. 32. ajtó.

Legmagasabb kölcsön a valódi becslés alapján 20-60 év közt időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzünet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyolítás 14 nap alatt. Konverziós bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszterív.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, Váci-körút 39.
Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Köhögés

és reketség ellen legjobb a **RÉTHY-féle Pemeteffü** oszorkorka. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal bérmentve és a Sas Gyógyszertár **B.-Osabán.** Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén ezen aláírás látható:

Réthy Péter
Gyógyszerész

Előnyös törlesztéses kölcsönt

ajánl földbirtokra első és második helyre

Wesztválovits Antal

Budapest,

József-törút 50. szám.

Tátékozottató díjtalanul küldetik. Közbenjárók díjazás mellett minden közösgben kerestetnek.

Jó egészség az ember legfőbb kincse!

Ez elérhető a sokszorosan kipróbált s alant megnevezett szereim által:

Csoda cseppek: Gyomorgöngyesség, étvágytalanság, kólika, gyomor-puffadás, gyomornyomás, gyomorgörcs, sárgaság, lép- és májbajok s egyéb gyomorhajók ellen kitűnő hatásuk. **Egy üveg ára 40 kr.**

Csoda kenet: Csúsz és minden hűtés, rándulás vagy erőltetésből eredt in- és csontfájdalmak, derék- és hátfájások, oldalszurás, csuzos fogfájás és bármely külső fájdalom ellen biztos hatású szer. **Egy üveg ára 40 kr.**

Kapható a készítőnél: Zsákos István gyógyszerésznél Siófokon, Veszprém megye.

Főraktárak: Budapest: **Török József** gyógyszerárban, Király-utca 12. sz. és **Dr. Egger Leo** gyógyszerárban, Váci-körút 17.

Szállítási feltételek Siófokról:

Ha a gyógyszerekért járó összeg és még 30 kr. postaköltségre előre beküldetik, a küldés portómentes utánvétellel a küldés jóval többre jön. Tíz üveg vagy azonfölüli megrendelésnél, ha a pénz előre beküldetik, a postaköltséget én fizetem, iáda és csomagolás is ingyen.

Sz. József tiszteelőihez!

Március hava alkalmával b. figyelmökbe ajánljuk a jámbor híveknek a

„Márziusi Iboiyák,”

imák és elmélkedések sz. József tiszteletére című imakönyvet, melyet Meszlényi Gyula püspök ur ő méltósága kívánságára dr. Szentgyörgyi Jordán Károly, pápa ő Szentsége t. káplánja, szaniszlói plébános, több jeles szerző nyomán állított egybe. Vegyék igénybe mindazok, akik sz. Józsefet különösen tisztelik vagy tisztelni óhajtják.

Vegyék igénybe, akiknek zükségük van szent József oltalmára s biznak az ő hatható pártfogásában.

Vegyék igénybe, akik bu és fájdalom merültek, vagy testi-lelki betegségükben gyógyulást keresnek. Vegyék igénybe, akik irgalomra akarják bérni az Urat önmaguk, családjuk, szegény hazánk iránt: akik epedve óhajtják az egyház békejét, diadalát. Az imakönyv ára aranyozott keresszettel ellátott csinos vászonkötésben 1 frt. (Sac. e. e. 3. sz.) Megrendelhető szerzőnél, Szaniszlón. (Szatmárm.)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényél, csúznál, tagszagatásnál és meg-hüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Gyógyszertár „az arany birodalmi almához”.

PSERHOFER J.

I. Singerstrasse
15. sz.

vértisztító labdaccai,

azelőtt egytetemes labdacsoznak nevezve,

az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert tényleg nagyon sok betegség létezik, a melyekben ezen labdacsok valóban kitűnő hatásuaknak bizonyultak.

Sok évtized óta általánosan el vannak terjedve ezen labdacsok és nagyon kevés család lehet, a melyben ezen kitűnő háziszserből egy kis készlet hiányoznék.

Sok orvos ajánlotta és ajánlja ezen labdacsokat házi szer gyanánt, legfőképpen minden baj ellen, a mely rossz emésztés vagy dugulásból származik, mint: az epekeringés zavarai, májbaj, a belek elsenyvedése, szélkólika, vértódulás az agyba, altesti bajok (aranyér) stb.

Vértisztító tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással bírnak **vérszegénység**nél s az ebből származó betegségeknek, mint: **sápkór, ideges fejfájás,** stb. Ezen vértisztító labdacsok ezenkívül oly enyhén hatnak, hogy legcsekélyebb fájdalmat sem okoznak és ezért a leggyengébb személyek, sőt még gyermekek által is aggodalom nélkül bevehetők.

Egy tekercsnél kevesebb nem küldetik. A pénz előleges beküldése mellett portómentes küldéssel együtt egy tekeres labdacsok ára 1 frt 25 kr., 2 tekeres 2 frt 30 kr., 3 tekeres 3 frt 35 kr., 4 tekeres 4 frt 40 kr., 5 tekeres 5 frt 20 kr., 10 tekeres 9-20 kr.

Kérjük határozottan:

„Pserhofer J. vértisztító labdacsokait” kérni és arra ügyelni, hogy minden doboz fedőfelirata a használati utasításon álló **Pserhofer J.** névaláírását és pedig **vörös** betűkkel viselje.

PSERHOFER J. gyógyszerára, Singerstrasse 15. Bécs.
Raktár **Budapest,** részére **Török József** gyógyszerész urnál,
Király-utca 12. sz.